

GOSPODARSKA ZBORNICA DOLENJSKE IN BELE KRAJINE
NOVI TRG 11, 8000 NOVO MESTO

TISKOVINA

MAREC 2014 **23**

POŠTNINA
PLAČANA
PRI POŠTI
8101
NOVO MESTO

USPEH

ISSN 1855-5020

ČASOPIS GOSPODARSKE ZBORNICE
DOLENJSKE IN BELE KRAJINE

WWW.GZDBK.SI

INTERVJU

PETER IVANČIČ, TISKARNA
NOVO MESTO, D. D.

V SREDIŠČU

UČINKOVITA RABA VIROV

OSMA SKUPŠČINA GZDBK

GOSPODARSKA ZBORNICA
DOLENJSKE IN BELE KRAJINE

NAPOVEDNIK DOGODKOV POMLAD 2014

VEČ O DOGODKIH NAJDETE V SPLETNEM KOLEDARJU DOGODKOV NA POVEZAVI [HTTP://WWW.GZDBK.SI/SI/STORITVE/KOLEDAR](http://www.gzdbk.si/si/storitve/koledar).
ČE ŽELITE, DA VAS OBVEŠČAMO O NAŠIH DOGODKIH, NAM TO SPOROČITE NA ELEKTRONSKI NASLOV INFO@GZDBK.SI.

DOGODEK	IZVAJALEC	TRAJANJE ŠTEVILO UR	KOTIZACIJA ČLANI	OSTALI
MAREC 2014				
20. ZBOR ČLANOV SRČV, ZBOR ČLANOV DKD DBK IN PREDSTAVITEV EVROPSKE KADROVSKE RAZISKAVE	SEKCIJA ZA RAVNANJE S ČLOVEŠKIMI VIRI IN DRUŠTVO ZA KADROVSKO DEJAVNOST DOLENJSKE IN BELE KRAJINE	2	B	30 €
21. PRODAJNA KOMUNIKACIJA (TRENING PRODAJNE KOMUNIKACIJE)	IRENA DEŽELAK	3,5	100 € ⁷	170 € ⁸
26. DO KOD IMA STRANKA VEDNO PRAV?	KLAVDIJA NOVAK	5,5	90 € ⁵	130 € ⁶
27. 7. POSVET SEKCIJE ZA INFORMATIKO (INTEGRACIJA MOBILNIH NAPRAV V POSLOVNE PROCESSE)	SEKCIJA ZA INFORMATIKO	5	B	100 €
28. IZVRŠBA NA PLAČO IN IZVRŠEVANJE SKLEPOV PRI DELODAJALCIH	MAJA KOLBEZEN IZ ODVETNIŠKE PISARNE ŠKERLJ	3	70 €	110 €
APRIL 2014				
1. IZZIVI INTERNE KOMUNIKACIJE V PROIZVODNJI – DOBRA PRAKSA GORENJA	PRSS	2	B	100 €
3. ZBOR ČLANOV SKI	SEKCIJA ZA KAKOVOST IN INOVATIVNOST	5	B	100 €
3. IN 4. SLOVENSKE KADROVSKI KONGRES	SLOVENSKA KADROVSKA ZVEZA	K	K	K
8. 29. RAČUNOVODSKI ZAJTRK	SEKCIJA RAČUNOVODSKIH SERVISOV	2	B	50 €
8. KAKO DO SREDSTEV ZA SOFINANCIRANJE PRIDOBIVANJA CERTIFIKATA DRUŽINI PRIJAZNO PODJETJE	ALEŠ KRANJC KUŠLAN IZ EKVLIB INŠTITUTA	1,5	B	75 €
10. 6. POSVET SOE	SEKCIJA ZA OKOLJE IN ENERGIJO	5	B	100 €
10. FORUM KADROVSKE PRAKSE V DEŽELI KOZOLCEV	SEKCIJA ZA RAVNANJE S ČLOVEŠKIMI VIRI IN DRUŠTVO ZA KADROVSKO DEJAVNOST DOLENJSKE IN BELE KRAJINE	4	12 €	20 €
11. POSLOVNI PROTOKOL IN BONTON	IRENA VRHOVNIK	3,5	90 € ⁵	130 € ⁶
15. PREDSTAVITEV PROGRAMA OBZORJA 2020	MINISTRSTVO ZA VISOKO ŠOLSTVO, ZNANOST IN TEHNOLOGIJO (NCP)	3	B	/
16. AKTUALNO O POTNIH NALOGIH TER IZPLAČILIH STROŠKOV ZAPOSLENIM	JANA GALIČ	3	90 € ⁵	130 € ⁶
17. AKTUALNO PRI RAVNANJU Z OBČUTLJIVIMI OSEBNIMI PODATKI	ANDREJ TOMŠIČ, INFORMACIJSKI POOBlašČENEC	2	90 €	130 €
18. PRAVILNIKI IN NAVODILA, KI JIH MORA IMETI DELODAJALEC ZA SVOJE ZAPOSLENE	NINA GLOBOČNIK	2	90 € ¹	140 € ²
22. KONSOLIDACIJA V ZADNJEM TRENUTKU	VESNA BARTOLJ MAVER	5,5	90 € ⁵	130 € ⁶
23. KO NAS OBIŠČE DELOVNI INŠPEKTOR	BORUT BREZVOVAR	3	90 € ⁵	130 € ⁶
24. PREŽENIMO NAJPOGOSTEJŠE JEZIKOVNE NAPAKE PRI POSLOVNEM DOPISOVANJU	IRENA POTOČAR PAPEŽ	2,5	90 € ⁵	130 € ⁶
MAJ 2014				
6. 30. RAČUNOVODSKI ZAJTRK	SEKCIJA RAČUNOVODSKIH SERVISOV	2	B	50 €
7. KAJ MORA PODJETJE VEDETI, DA SE USPEŠNO PREDSTAVLJA NA INTERNETU	TOMAŽ GOREC	2	B	100 €
8. LETNI POGOVOR Z ZAPOSLENIM (NEPOGREŠLJIVA VEŠČINA ZA VODJO)	IRENA VRHOVNIK	3,5	90 € ⁵	130 € ⁶
14. POSLOVNI ZAJTRK: UREJENOST DOKUMENTACIJE V VAŠEM PODJETJU	KOPA, D. D.	2	B	50 €
21. RAZLIČNO RAČUNOVODSKO EVIDENTIRANJE PODOBNIH POSLOVNIH DOGODKOV	VESNA BARTOLJ MAVER	3,5	90 € ⁵	130 € ⁶

LEGENDA:

B BREZPLAČNO

/ – Udeležba možna le za člane.

1 Pri udeležbi dveh ali več udeležencev iz enega podjetja je kotizacija 70 € na udeleženca.

2 Pri udeležbi dveh ali več udeležencev iz enega podjetja je kotizacija 110 € na udeleženca.

3 Pri udeležbi dveh ali več udeležencev iz enega podjetja je kotizacija 31 € na udeleženca.

4 Pri udeležbi dveh ali več udeležencev iz enega podjetja je kotizacija 75 € na udeleženca.

5 Pri udeležbi dveh ali več udeležencev iz enega podjetja je kotizacija 70 € na udeleženca.

6 Pri udeležbi dveh ali več udeležencev iz enega podjetja je kotizacija 105 € na udeleženca.

7 Pri udeležbi dveh ali več udeležencev iz enega podjetja je kotizacija 70 € na udeleženca.

8 Pri udeležbi dveh ali več udeležencev iz enega podjetja je kotizacija 120 € na udeleženca.

K Člani GZDBK imajo 10-odstotni popust pri kotizaciji, podrobnejše o dogodku si oglejte na spletnem koledarju.

Napoved dogodkov izkazuje stanje na dan 14. 3. 2014. Pridržujemo si pravico do sprememb in dopolnitev. V ceno kotizacije ni vračunan 22-odstotni DDV. Prijave sprejemamo do zapolnitve razpoložljivih mest. Pri zasedbi razpoložljivih mest na dogodku imajo prednost člani GZDBK. Če se udeležba pri plačljivih dogodkih ne odjavi pravočasno, zaračunamo kotizacijo v celoti.

SPREMLJAJTE NAS NA NAŠIH FACEBOOK, LINKEDIN IN TWITTER STRANEH.

[HTTP://WWW.FACEBOOK.COM/GZDBK](http://www.facebook.com/gzdbk)

[HTTP://TWITTER.COM/GZDBK_](http://twitter.com/gzdbk)

[HTTP://WWW.LINKEDIN.COM/COMPANY/GOSPODARSKA-ZBORNICA-DOLENJSKE-IN-BELE-KRAJINE](http://www.linkedin.com/company/gospodarska-zbornica-dolenjske-in-bele-krajine)

MAREC14

NAPOVEDNIK	2
UVODNIK	3
POGLED	4
MNENJA	5
OSMA SKUPŠČINA GZDBK	6-8
USPEHOV ČASOMER	9
OBVEZNO BRANJE	
OBZORJE 2020	10-11
INTERVJU	
PETER IVANČIČ, TISKARNA NOVO MESTO, D. D.	12-14
V SREDIŠČU	
UČINKOVITA RABA VIROV	16-17
PRIMER DOBRE PRAKSE	18-19
OBVEZNO BRANJE	20-21
DROBNOGLED USPEHA	
DNEVNO SVEŽE	22

IZDAJATELJ:

Gospodarska zbornica Dolenjske in Bele krajine
Novi trg 11, 8000 Novo mesto (info@gzdbk.si, www.gzdbk.si)

ODGOVORNI UREDNIK:

Tomaž Kordiš (tomaz.kordis@gzdbk.si)

UREDNIŠKI ODBOR:

Franci Bratkovič, Boris Bukovec, Nataša Derganc Štajdohar,
Peter Geršič, Stane Gorenc, Slobodan Jovič

UREDNIK FOTOGRAFIJE:

Boštjan Pucelj

LEKTORIRANJE:

Nina Štampohar
Oglasi niso lektorirani. Uredniški odbor se je odločil, da ob
imenu in priimku opušča akademske naslove.

OBLIKOVANJE IN PRODUKCIJA:

Solos, d. o. o.

TISK:

Tiskarna Novo mesto

FOTOGRAFIJA:

Boštjan Pucelj, arhiv GZDBK, osebni arhivi,
Shutterstock.

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

Shutterstock.

NAKLADA:

1500 izvodov. Glasilo je brezplačno.

Uredništvo si pridržuje pravico, da po potrebi skrajša ali
slogovno predela članke.

ISSN 1855-5020

ČAS JE ZA NOV ZAGON

15. september 2008 je v zgodovini zapisan kot »črni ponedeljek, dan, ko je nekoč ugledna investicijska banka Lehman Brothers razglasila plačilno nesposobnost. Bankrot te banke je močno zamajal zaupanje v finančno industrijo, kreditiranje se je skoraj ustavilo, borzni indeksi so zgrmeli navzdol. Začela se je svetovna gospodarska kriza. Države, ki so sprejele hitre in učinkovite ukrepe, so v razumnem času izšle iz krize.

Žal Slovenije ni med njimi. Sprejeti ukrepi v obdobju od leta 2008 do danes niso bili ne učinkoviti ne uspešni. A v tem obdobju so bile posamezne gospodarske družbe uspešne in učinkovite, povečale so prihodke, dobiček, število zaposlenih idr. Uspelo jim je, ker so bile inovativne, razvojno naravnane in so imele jasno strategijo. In kaj od tega ima naša država? Inovativna je pri novih davkih, pri gospodarskem zagonu in preboju pa je neinovativna in nerazvojna ter brez jasne strategije. Razveljavitev razpisa Program za spodbujanje razvoja novih produktov v letih od 2013 do 2015, zamrznitev izplačil, ki se financirajo iz evropskega sklada za regionalni razvoj in iz kohezijskega sklada za obdobje 2007–2013, ter še vedno le usklajevanja partnerskega sporazuma in operativnega programa za izvajanje kohezijske politike za obdobje 2014–2020 kažejo na delovanje obstoječega sistema.

Evropska komisija je v januarju 2014 objavila prve razpise za delitev evropskih sredstev za znanost in raziskave na podlagi programa Obzorje 2020 (Horizon 2020). S tem je začela izvajati strategijo Evropa 2020, katere cilj je dvigniti konkurenčnost, ustvarjati gospodarsko rast in zagotoviti nova delovna mesta v Evropi. Na te razpise se lahko prijavijo tudi slovenska podjetja. Uspešna inovativna podjetja uspejo s prijavo tudi na razpisih, ki jih razpišejo v Bruslju. Kako jim uspe, vam bomo predstavili na delavnici v aprilu.

Z učinkovito rabo virov in energetske učinkovitostjo je možno ob ohranitvi enake

ravni kakovosti življenja zmanjšati emisije in vpliv na podnebne spremembe. Prav tako z vlaganjem v energetske učinkovitost zmanjšamo stroške za energijo in povečamo konkurenčnost gospodarstva. EU si prizadeva za izboljšanje njene oskrbe z energijo, in to je del strategije za gospodarsko rast. Jasno so določeni trije ključni cilji, ki naj bi jih EU uresničila do leta 2020: zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov za 20 %, povečanje deleža energije iz obnovljivih virov na 20 % in zmanjšanje porabe energije za 20 %. Ti cilji so zavezujoči tudi za Slovenijo, ki jih bo dosegla le s primernimi ukrepi, ki vključujejo investicije v energetiko in infrastrukturo, obnovljive vire energije in energetske učinkovite industrije in gospodarstva.

Imenovan je nov minister za gospodarski razvoj in tehnologijo. V svojih prvih komentarjih je minister izpostavil načrtovane ukrepe vlade in ministrstva za izboljšanje poslovnega okolja v Sloveniji in izboljšanje konkurenčnosti gospodarstva ter gospodarsko rast s poudarkom na malih in srednje velikih podjetjih. Čas je, da se ukrepi začnejo izvajati ter da omogočijo zagon in preboj. ■

Tomaž Kordiš
TOMAŽ KORDIŠ

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

TISKARNA NOVO MESTO, D. D., JE ENO IZMED VODILNIH GRAFIČNIH PODJETIJ ZA IZDELAVO ZLOŽENK IN NAVODIL V SLOVENIJI IN JUGOVZHODNI EVROPI. Z DOSEŽENIMI REZULTATI SE UVRŠČAJO MED NAJUSPEŠNEJŠE GRAFIČNE DRUŽBE V DRŽAVI, IN SICER TAKO PO EKONOMSKIH KAZALCIH, TEHNOLOŠKI OPREMLJENOSTI KOT TUDI PO KAKOVOSTI IZDELKOV IN STORITEV. NJIHOVA NAJVEČJA NAROČNIKA STA PODJETJI KRKA, D. D., IN LEK, D. D.

GOSPODARSKA ZBORNICA
DOLENJSKE IN BELE KRAJINE

OBVEZNA SMER – UČINKOVITA ZELENA ENERGIJA

CENTER ZA ENERGETSKO UČINKOVITOST, KI GA VODI **STANE MERŠE**, DELUJE ZNOTRAJ INSTITUTA JOŽEF STEFAN. NA RAVNI DRŽAVE POVEZUJE PORABNIKE IN PONUDNIKE ENERGIJE, OPREME IN STORITEV PA TUDI ZINTERESIRANE JAVNOSTI.

Center za energetska učinkovitost ima dolgoletne izkušnje na področju energetike, rabe energije, proizvodnje električne energije, v zadnjih letih pa tudi z obnovljivimi viri. Kako bi na kratko opisali svoje poslanstvo?

Z manj energije doseči več. Zato spodbujamo investiranje v nove tehnologije in s tem nove zaposlitve, ki bodo hkrati spodbudile tudi temeljni zasuk ne le pri porabi, ampak tudi pri pridobivanju in preskrbi z energijo. Potrebujemo novo, trajnostno usmeritev k zniževanju potreb po energiji z novimi tehnološkimi rešitvami, kar bo omogočilo povečevanje samooskrbe z energijo in manjšo uvozno odvisnost, saj jo za enkrat še več kot polovico uvažamo, kar pa je velik odliv denarja v tujino.

Kako bo energetska izkaznica pripomogla k učinkoviti rabi energije oz. k prihrankom?

Energetske izkaznice bodo uporaben izkaz stanja naših stavb in skupaj s predlogi ukrepov za zmanjšanje rabe energije koristni nasvet uporabnikom stavb kot tudi morebitnim novim kupcem in najemnikom. Predvsem pa bomo dobili boljši vpogled v stanje javnih stavb; tako bomo lažje določali prednostna naloge in najprej obnovili energetska najbolj potratne stavbe. Energetska prenova se je v okviru kohezijskih sredstev že začela v bolnišnicah, socialnih zavodih in nekaterih šolah, drugod pa smo še povsem na začetku.

Sprejet je bil tudi nov energetski zakon. Kakšne spremembe nam prinaša?

Pri tem zakonu gre predvsem za osvežitev že obstoječe energetske zakonodaje in usklajevanje s pravnim redom EU oz. več direktivami. Sicer pa bo zakon z manjšimi spremembami posegel na različna področja; za industrijo je novost predvsem v tem, da so za velika podjetja

energetski pregledi obvezni na vsakih pet let. Spremeni se tudi podporna shema za proizvajalce električne energije, ključni vidik pa je nadaljnji razvoj trga z energijo ter še večji poudarek energetske učinkovitosti in obnovljivim virom energije.

Energetske sanacije potekajo po Evropi zelo sistematično. Kako se bomo v Sloveniji lotili te naloge?

Na tem področju je vodilna Nemčija, ki je razvila kakovostne podporne programe, veliko obnov pa izvajajo tudi z modelom energetskega pogodbenišтва (javno-zasebno partnerstvo); uspešne so tudi druge države, vključno s Češko in z Madžarsko, ki sta poleg javnih stavb sanirali tudi ogromno stanovanjskih »socialističnih blokov«. Naši gradbeni standardi so bili tudi že v preteklosti dokaj visoki, kljub temu pa še vedno kar tri četrtine javnih in drugih stavb potrebuje energetska sanacijo.

Za večji zagon teh strateških investicij potrebujemo ustrezno financiranje in upam, da bo tudi pri nas še bolj zaživel energetski pogodbeništv, saj so sredstva za subvencije zelo omejena, javnih sredstev pa tudi ni dovolj. Država že odpravlja administrativne ovire, interes med vlagatelji pa tudi obstaja. Energijska podjetja so že spoznala, da bodo morala dodano vrednost iskati v novih celovitih energijskih storitvah, saj se bo prodaja energentov še zniževala. Z dodatno vloženimi sredstvi energetskih podjetij bomo lahko z nepovratnimi sredstvi za energetska sanacija, ki so iz kohezijskih skladov rezervirana do leta 2020, naredili še veliko več. Da bi to dosegli, se bo delež subvencij postopno zniževal in ne bo več pokrival celotne investicije, kot je to veljalo do zdaj, kar bo zahtevalo dodatna lastna sredstva, ki pa jih v veliki meri lahko zagotovijo ponudniki energetskih storitev.

Če se bo energetska sanacija v javnem sektorju začela sistematično, bi bila to pomembna spodbuda za gospodarstvo. Ali obstaja kakšen izračun, kaj bi to pomenilo v konkretnih zneskih?

Med letoma 2008 in 2012 je bilo na razpolago več kot 320 mio EUR sredstev za izvedbo različnih ukrepov za povečanje energetske učinkovitosti in izrabo obnovljivih virov energije. Primerljiva sredstva so predvidena tudi do leta 2020, kar pomeni, da z njimi lahko spodbudimo za vsaj milijardo evrov novih investicij, z večjim deležem energetskega pogodbenišтва pa še več. Večino gradbenih izdelkov in storitev lahko proizvedemo in zagotovimo doma, zato je to velika spodbuda predvsem za gospodarstvo.

Usmeritev gre v smeri zelenih virov energije. Slovenija je s svojo lego in gozdom v prednosti.

Trenutno dosegamo 20-odstotni delež obnovljivih virov v končni porabi in do leta 2020 ga moramo povečati na 25 odstotkov. Prevladuje uporaba lesne biomase za ogrevanje, iz obnovljivih virov pa proizvedemo že več kot 30 odstotkov električne energije, predvsem iz vodne energije, v zadnjem času pa se hitro povečujeta tudi proizvodnja iz bioplina in sončna energija. Možnosti je še veliko, za enkrat je zanemarljiva naša izraba vetra; hiter razvoj tehnologije uplinjanja pa obeta večjo in učinkovito izrabo tudi lesne biomase, še posebej če bomo ob tem uspeli razvijati tudi lesno predelovalno industrijo.

Kateri domači ali tuji projekt oz. dosežek s področja energije vas je v zadnjem času najbolj navdušil?

Najbolj sem vesel podjetij, v katerih se zavedajo pomena rabe energije in vodstvo skupaj z zaposlenimi načrtno zmanjšuje rabo, velikokrat brez večjih investicij. In razveseljivo je, da je takih podjetij vedno več! ■

UČINKOVITA RABA VIROV JE DANES NUJNA ZA OBSTOJ NA TRGU. EVROPSKA UNIJA VSE VEČJI POUDAREK DAJE ENERGETSKI UČINKOVITOSTI IN OBNOVLJIVIM VIROM ENERGIJE. Z DENARNIMI SPODBUDAMI ŽELI POVEČATI UČINKOVITOST IN PRODUKTIVNOST TER TAKO IZBOLJŠATI SVOJO KONKURENČNOST. S SOGOVORNIKI SMO SE POGOVARJALI O TEM, KAKO ONI UPRAVLJAJO S SVOJI VIRI, DA OSTAJAJO KONKURENČNI.

MITJA BRUDAR,
ELEKTRO LJUBLJANA

Učinkovita raba virov je širok pojem. Uporabljamo ga tako tehniki kot ekonomisti. Pri svojem delu, to je pri skrbi za omrežje za distribucijo električne energije, moram računati z obema vidikoma, ki sta med seboj prepletena. S tehnične plati ima električna energija veliko prednost pred ostalimi energenti, saj jo lahko preprosto in z velikimi izkoristki pretvarjamo v druge oblike energije. Profesori na fakulteti za elektrotehniko so nam zato govorili, da je zlahka in da jo je tako treba tudi uporabljati. Ključna elementa, ki ju moramo zagotoviti, sta zanesljivost in razpoložljivost. Razlog je v tem, da je električna energija najdražja takrat, ko je ni. Vse obstane. Zato imamo distributerji električne energije, ko govorimo o učinkoviti rabi virov pri obratovanju in razvoju omrežja, v prvi vrsti v mislih ravno ta dva elementa.

DARKO PAVLAČIĆ,
REVOZ

V Revozu je učinkovita raba virov stalnica že vrsto let, saj so stroški za nabavo energentov pomemben delež stroškov tovarne. Poleg stroškovnega vidika želimo z najbolj smotno porabo virov prispevati k manjši obremenitvi okolja.

Učinkovita raba virov se začne že v fazi načrtovanja proizvodnih procesov. Ko določimo potrebe, poskušamo najti najboljšo razpoložljivo tehniko, ki nam nudi ustrezno stopnjo zanesljivosti delovanja, ekonomičnost delovanja skozi življenjsko dobo in sprejemljiv investicijski strošek.

Načrtovanje, vodenje, izvajanje in spremljanje vseh teh dejavnosti je vpeto v celoten sistem delovanja tovarne. Služba vzdrževanja skrbi za načrtovanje, proizvodnjo, distribucijo in spremljanje porab energijskih virov v celotnem tehnološkem procesu in spremljevalnih službah. Na osnovi sprotne analize podatkov o različnih mestih porab ugotavljamo priložnosti za zmanjšanje porab in tudi morebitna odstopanja od zastavljenih ciljev, temu pa sledi izvedba potrebnih ukrepov.

MIRA RETELJ,
SPLOŠNA
BOLNIŠNICA NOVO
MESTO

Učinkovita raba virov energije pomeni kakovostnejše in prijaznejše bivalno okolje. Za doseganje zmanjšanja rabe energije pa je treba vlagati v organizacijo energetskega upravljanja objektov, v izvajanje tehnično-investicijskih ukrepov in večjo rabo obnovljivih virov energije.

Energetski pregled objektov Splošne bolnišnice Novo mesto je pokazal, da bi ob racionalni rabi energije in ustrezni organiziranosti z investicijskimi vlaganji bilo možno zmanjšati porabo energije za 28 %. Gre za porabo plina za ogrevanje prostorov, električno energijo in vodo. Ob ustrezni organizaciji dela in ozaveščenosti zaposlenih in pacientov pa so bili predvideni še od petdo osem odstotni prihranki energije.

Z dokončano energetske sanacije bolnišnice smo dosegli velike učinke, bistveno smo pridobili pri kakovosti bivanja v objektih in zmanjšali stroške energentov za 30 %.

V prihodnje bomo morali postoriti še več pri varčevanju z vodo, kar je ne le energetska izziv, temveč tudi ekološka potreba.

ANDREJ KASTELIC,
GOZDNO
GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

Prek razvoja civilizacije in tehnologije spoznavamo pomembnost obnovljivih virov, katerih primerna raba zagotavlja dolgoročno izkoriščanje.

V Gozdnem gospodarstvu Novo mesto, d. d., z načrtnim gospodarjenjem stremimo k trajnostni, večnamenski in sonaravni rabi, kar gozdovom še dviguje vrednost in rastni potencial ter zagotavlja les kot obnovljivi vir. V podjetju se trudimo lesu dodati čim višjo dodano vrednost z lastno predelavo ter s povezovanjem gozdnosne verige domačih lesnih obratov. Menimo, da pri lesu učinkovita raba poleg izkoriščanja gozdnega potenciala pomeni tudi razvrščanje lesa po njegovi uporabni vrednosti ter predelava celotnega segmenta lesa. Zato smo se že pred štirimi leti odločili za postavitve kotla na lesne sekance s kurilno močjo 1,1 MW in na ta način začeli uporabljati toploto iz obnovljivih virov tako za vzgojo vrtnarskih proizvodov v rastlinjakih in steklenjakih kot tudi za ogrevanje poslovnega objekta in stanovanjskih hiš.

8. SKUPŠČINA GZDBK

GOSPODARSKA ZBORNICA DOLENJSKE IN BELE KRAJINE JE NAJVEČJE GOSPODARSKO ZDRUŽENJE V REGIJI. ČLANI SO NAJUGLEDNEJŠE GOSPODARSKE DRUŽBE, KAR ZBORNICI ZAGOTAVLJA REPREZENTATIVNOST V OKOLJU. NA SKUPŠČINI SE JE ŽE OSMIČ ZBRAL VRH REGIJSKEGA GOSPODARSTVA.

Zbrane člane je nagovoril predsednik zbornice **Jože Colarič**, ki je strnil delo upravnega odbora (UO) v minulem letu. Upravni odbor je imel lani pet rednih in sedem dopisnih sej. Na rednih sejah so se člani upravnega odbora seznanili z dejavnostmi in novostmi na južnem delu 3. razvojni osi, predstavnik Družbe RS za ceste pa je na seji predstavil tudi študijo

različic na srednjem delu 3. razvojne osi od Celja do Novega mesta. UO se je na sejah seznanjal s problematiko oskrbe s pitno vodo na območju MO Novo mesto in občin Straža, Škocjan, Šmarješke toplice in Šentjernej ter projektom Hidravlična izboljšava vodovodnega sistema na območju osrednje Dolenjske. UO že leta podpira razvoj visokega šolstva in ustanovitev Univerze Novo mesto.

Upravni odbor je potrdil ustanovitev nove Sekcije za majhna in mikro podjetja ter samostojne podjetnike. Prav tako so se člani seznanili tudi z dejavnostmi regijskega razvojnega programa v okviru nove finančne perspektive 2014–2020.

Upravni odbor je predlagal tudi predstavnika delodajalcev v Svet Ekonomске šole Novo mesto, potrdil je podpredsednike upravnega odbora, imenoval člana v razvojni svet Vzhodne

kohezijske regije in v poslovni odbor Medpodjetniškega izobraževalnega centra (MIC) na Šolskem centru Novo mesto ter imenoval kandidate za predstavnike gospodarstva v Razvojnem svetu Jugovzhodne Slovenije.

Na sedmih dopisnih sejah so člani upravnega odbora GZDBK dali podporo k pridobitvi samostojnega višješolskega programa Računovodja na Ekonomski šoli Novo mesto, Višji strokovni šoli, dali podporo Gimnaziji Novo mesto za ohranitev enakega števila razpisanih mest v 1. letnik Gimnazije Novo mesto za šolsko leto 2013/14, predlagali člana Sveta agencije Nacionalne agencije za kakovost v visokem šolstvu, podprli so predlog za preoblikovanje Fakultete za industrijski inženiring Novo mesto v javni visokošolski zavod, sprejeli Pravilnik o podeljevanju priznanj za vzoren primer ravnanja s človeškimi viri GZDBK, predlagali članico

Območnega sveta Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Območne enote Novo mesto in predlagali člana GZDBK za nagrado GZS za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke za leto 2013.

V nadaljevanju je direktor GZDBK **Tomaž Kordiš** podal poslovno in finančno poročilo delovanja zbornice v letu 2013. Število članov v letu 2013 je bilo 326. Članice zbornice so v letu 2012 (vir: poročilo AJPES-a za leto 2012) zaposlovale 72 % vseh zaposlenih v regijskem gospodarstvu, ustvarile 79 % vseh prihodkov, 79 % dodane vrednosti in 84 % čistega dobička. Regija je izrazito izvozno usmerjena in po kazalnikih na zaposlenega sodi v vrh med slovenskimi regijami.

Na izobraževalnem področju smo sledili potrebam in zahtevam naših članov. Pripravili in najavili smo več kot 100 izobraževanj, od katerih smo jih 64 tudi uspešno organizirali. 49 seminarjev in delavnic je bilo za člane zbornice brezplačnih. Izobraževanj se je udeležilo 1181 udeležencev, ki so skupaj zabeležili 4454 pedagoških ur izobraževanj. Dodatno smo izvedli še 43 odprtih dogodkov za člane, kot so posveti, zbori sekcij, okrogle mize, odbori in druga strokovna srečanja, ki se jih je udeležilo kar 1398 udeležencev.

Na pobudo Slovenskega združenja za kakovost in odličnost (SZKO) dejavno sodelujemo v strokovnem svetu SZKO. V okviru medijsko-raziskovalnega projekta in nacionalnega izbora najboljših zaposlovalcev Zlata nit smo dejavno sodelovali pri ocenjevanju najboljših zaposlovalcev v kategoriji velikih podjetij.

6 obstoječih sekcij je svoje delo v letu 2013 nadaljevalo skladno s svojimi programi dela, ki so jih potrdili na zborih članov. V letu 2013 smo ustanovili sekcijo malih in mikro podjetij ter samostojnih podjetnikov, ki je uspešno začela z delom z organizacijo izobraževanj in sej IO sekcije. Sekcija Seniorjev je nadaljevala s projektom Starosti prijazno mesto Novo mesto.

GZDBK je v letu 2013 uspešno zaključil vodenje projekta Kompetenčni center kemijske industrije (KoCKE). Že šestič je bil uspešno izveden Razpis za podelitev priznanj za inovacije Gospodarske zbornice Dolenjske in Bele krajine. Kot partner smo v minulem letu sodelovali v projektu Farmacevtsko gospodarsko razvojno središče (Farma GRS) ter v projektu IN.Medica (razvojni center za inovativne medicinske sisteme in metode zdravljenja). Od jeseni 2012 do aprila 2013 pa smo skupaj s partnerji sodelovali v projektu Pustolovski park Otočec.

NA KONCU SO PRISOTNI POTRDILI ŠE PREDLOG VIŠINE ČLANARIN ZA LETO 2014, KI OSTAJO ENAKE KOT VSA LETA DO SEDAJ:

MIKRO ČLANI (DO VKLJUČNO 10 ZAPOSLENIH)	25 € MESEČNO
MAJHNI ČLANI (OD 11 DO VKLJUČNO 50 ZAPOSLENIH)	50 € MESEČNO
SREDNJI ČLANI (OD 51 DO VKLJUČNO 150 ZAPOSLENIH)	100 € MESEČNO
VEČJI ČLANI (OD 151 DO VKLJUČNO 250 ZAPOSLENIH)	200 € MESEČNO
VELIKI ČLANI (OD 251 DO VKLJUČNO 450 ZAPOSLENIH)	250 € MESEČNO
ZELO VELIKI ČLANI (OD 451 DO VKLJUČNO 1000 ZAPOSLENIH)	500 € MESEČNO
NAJVEČJI ČLANI (1001 IN VEČ ZAPOSLENIH)	2000 € MESEČNO

Komuniciranje z zainteresirano javnostjo je redno potekalo prek spletne strani www.gzdbk.si, komunikacijskih orodij Facebook, LinkedIn in Twitter, časopisa Uspeh in objav na Televiziji Vaš kanal. Nadaljevali smo z izdajanjem potrdil o izvoru blaga in zvezkov ATA. Za potrebe predstavitve regije oz. posameznih delov regije smo izdelali in predstavili več analiz o poslovanju regijskega gospodarstva. Našim članom smo svetovali in pomagali v skladu z našimi dejavnostmi in zavezami. Opravljenih je bilo več kot 50 obiskov članov zbornice. Dejavno smo sodelovali pri pripravi Regionalnega razvojnega programa za JV Slovenijo za naslednjo EU finančno perspektivo 2014–2020.

Zbornica je lani vnovič poslovala uspešno. Zabeležila je presežek prihodkov nad odhodki. Tudi v prihodnje bo GZDBK veliko pozornosti namenil odprtosti delovanja, povezovanju in sodelovanju z drugimi ustanovami, zbornicami in združenji v širši regiji.

V sklopu zastopanja stališč se bo zbornica zavzemala za čimprejšnji začetek izgradnje 3. razvojne osi, za izboljšanje zanesljivosti elektroenergetske oskrbe, za razvoj visokošolskega prostora in ustanovitev Univerze Novo mesto ter za

administrativno in davčno razbremenitev gospodarstva, za reševanje problematike zagotavljanja pitne vode, s poudarkom na MO Novo mesto, in za sodelovanje pri pripravi in izvajanju regijskega razvojnega programa v okviru finančne perspektive 2014–2020. Sekcije bodo nadaljevale s svojim delom, na področju izobraževanj bomo sledili potrebam članstva, organizirali bomo vsaj 55 izobraževanj na leto, od tega vsaj 50 % brezplačnih. Tudi letos nadaljujemo z razpisom za najboljšo inovacijo GZDBK in razpis je že objavljen na spletni strani www.gzdbk.si.

Na skupščini je bilo prisotnih 26 707 od 46 362 glasov oziroma 57,60 odstotkov vseh glasov. Prisotni so soglasno sprejeli lansko letno poročilo in letočni program dela ter finančni načrt. Skupščina je zaradi odstopa razrešila tri člane upravnega odbora. Namesto njih je skupščina izvolila tri nove člane upravnega odbora za obdobje trajanja mandata zdajšnjega upravnega odbora, in sicer **Francija Bratkoviča**, **REVOZ, d. d.**, **Andreja Bajuka**, **TEM ČATEŽ, d. d.**, in **Andreja Baškoviča**, **TREVES, d. o. o.**

Prisotni so v nadaljevanju soglasno podprli predlog, da višina članarine za leto 2014 že osmo leto zapored ostaja nespremenjena. ■

BORUT ŠKERLJ,
ŠKERLJ, O. P., D. O. O.

Gospodarska zbornica Dolenjske in Bele krajine uravnoteženo pokriva interese članov zbornice ter ožjega in širšega gospodarskega, izobraževalnega in kulturnega prostora, svoje delo in interes članov pa primerno strokovno in prepoznavno razširja na širše območje Slovenije in gospodarskih zbornic sosednjih držav. Z ustanovitvijo in delovanjem sekcij ter prek rednega obveščanja je zbornica neposredno odprta in dostopna vsem članom ne glede na velikost in dejavnost. Želimo si še več strokovnega sodelovanja z razvojno-izobraževalnimi ustanovami v regiji pa tudi s sorodnimi zbornicami, ki delujejo v Sloveniji, Italiji, Avstriji, na Hrvaškem in širše.

JULIJ BRINC,
SMITHERS – OASIS
ADRIA, D. O. O.

Članstvo v GZDBK nam omogoča lažjo povezavo med uspešnimi podjetji in podjetniki v regiji ter posledično veliko lažje stike z morebitnimi novimi dobavitelji in kupci. Ker je zbornica tudi izjemno dejavna pri organizaciji seminarjev in predavanj z aktualnimi temami, nam je to seveda v veliko pomoč pri izobraževanju naših zaposlenih. V današnjem svetu, v katerem moraš hitro priti do dobrih informacij, je pametno biti član zbornice, ki skrbi, da smo na tekočem z vsemi aktualnimi poslovnimi temami ter nas opozarja na prihajajoče spremembe.

VESNA GREGORIČ,
RAČUNOVODSKI SERVIS FINLINE,
PREDSEDNICA SEKCIJE RAČUNOVODSKIH
SERVISOV

Obrtniki so se združevali že od nekdaj. Združevali so jih isti interesi in cilji. Tako je tudi danes. Bolj ko so težki pogoji poslovanja, težje ko so gospodarske razmere za obstoj in razvoj, večja je težnja po sodelovanju in združevanju. Današnje družbene in gospodarske razmere so eden od ključnih razlogov za sodelovanje v sekcijah, ki so se oblikovale v letih delovanja pri GZDBK. Naša sekcija računovodskih servisov združuje računovodje, računovodske delavce in revizorje. Omogoča nam aktualno izobraževanje, ki se skozi čas prelevilo iz stroge računovodske panoge širše med kadrovska in pravna področja vse do kulture osebnosti. Velike neizkoriščene možnosti so tudi mreženja med sekcijami, s katerimi bi pridobili širši pogled na ostala področja dela v podjetjih. To je pomembno, saj je finančno-računovodska funkcija prepletena z domala vsemi sektorji. Velikokrat se v sekciji soočamo s težavami, ki jih narekuje nelojalna konkurenca, ki je žal sestavni del trga. Naše poslanstvo je tudi v širšem delovanju, pri soustvarjanju zakonodaje in odzivov nanjo. Vse to pa zahteva odzivnost in širšo podporo članstva. Da bi vse to lahko uspešno uresničevali, pa potrebujemo članstvo, aktivno delujoče posameznike, ki bi kot baza idej lahko postopoma prehajala globlje v družbene strukture. Zato si vas želimo v naših vrstah in vas vabimo medse. Pridružite se nam, skupaj bomo uspešnejši!

Z NAMENOM SPODBUDITI INOVACIJSKO DEJAVNOST NA DOLENJSKEM IN V BELI KRAJINI IN POVEČATI KONKURENČNOST
GOSPODARSTVA REGIJE TER OMOGOČITI PREDSTAVITEV INOVACIJSKIH DOSEŽKOV,
KI SO REZULTAT DOMAČEGA ZNANJA

OBJAVLJAMO

RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJ ZA INOVACIJE GOSPODARSKE ZBORNICE DOLENJSKE IN BELE KRAJINE ZA LETO 2013

V skladu s Pravilnikom o podeljevanju priznanj za inovacije GZDBK imajo pravico do prijave na razpis vse gospodarske družbe, podjetja, samostojni podjetniki posamezniki, samostojni inovatorji ali druge organizacijske oblike z območja Gospodarske zbornice Dolenjske in Bele krajine.

Besedilo javnega razpisa, prijavní obrazci in ostala dokumentacija so na voljo na spletni strani zbornice www.gzdbk.si, v razdelku projekti – inovacije.

Rok za oddajo prijav je 31. marec 2014.

Gospodarska zbornica Dolenjske in Bele krajine, Novi trg 11, 8000 Novo mesto
tel. 07/ 33 22 184, www.gzdbk.si, info@gzdbk.si

USPEHOV ČASOMER

LETO JE ZOPET NAOKOLI IN TU JE ŽE 5. RUBRIKA USPEHOV ČASOMER, NAMENJENA OBELEŽEVANJU POMEMBNEJŠIH MEJNIKOV DELOVANJA ČLANOV GZDBK. LE PODJETJA Z JASNI MI CILJI, PRIPRAVLJENA NA SPREJEMANJE NOVIH IZZIVOV, DANES SLAVIJO 10, 20 ... IN CELO 60 LET DELOVANJA. V LETOŠNJEM LETU TO VELJA ZA 16 ČLANOV.

V rubriko so uvrščeni le člani, ki so nam vrnili izpolnjene vprašalnike in bodo v tem letu praznovali okrogle jubileje. Ob tej priložnosti prosimo vse člane, ki nam še niso vrnili izpolnjenih vprašalnikov, da to storijo in omogočijo, da bo rubrika Uspehov časomer čim bolj popolna. Vsem izrekamo iskreno voščilo in vam tudi v prihodnje želimo čim uspešnejše poslovanje.

Hkrati vas vabimo, da se še naprej v čim večji meri vključujete v delovanje zbornice in tako oblikujete tudi našo zgodovino.

V LETU 2014 PRAZNUJEJO:

10

10 LET DELOVANJA:

KOLPA-INVEST, D. O. O.
METALIMPEX SLV, D. O. O.
PERFEKTA PLUS, D. O. O.
URBING, D. O. O.

20

20 LET DELOVANJA:

AREX, D. O. O., ŠENTJERNEJ
ARMAT, D. O. O., ŠENTJANŽ
FINLINE, VESNA GREGORIČ, S. P.
FIS, KRISTINA TRATAR, S. P.
L-TEK, D. O. O.
S E P, D. O. O.

30

30 LET DELOVANJA

MEDIC SISTEMI, D. O. O.

40

40 LET DELOVANJA

AKRIPOL, D. O. O.
TABAKUM EXPORT-IMPORT, D. O. O.

50

50 LET DELOVANJA

FERROČRTALIČ, D. O. O.

60

60 LET DELOVANJA

KOVINAR, NOVO MESTO, D. D.
KRKA, D. D., NOVO MESTO

Vstopi v naše kreativno jedro, ustvari prihodnost.

Projekt
Kreativno jedro: Simulacije

Študiraj v
NOVEM MESTU

Z računalniškimi simulacijami in različnimi programi iščemo rešitve za izzive v vsakdanjem življenju – v poslovni in organizacijski sferi, logistiki, sociologiji in biologiji.

S simulacijami rešimo problem, brez da bi v realnosti izvedli poskus, ter s tem prihranimo čas in stroške.

Fakulteta za informacijske študije

Ulica talcev 3, Novo mesto
www.fis.unm.si
www.kreativnojedro.fis.unm.si

Fakulteta za
informacijske študije
Faculty of information studies

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

"Operacijo delno financira Evropska unija, in sicer iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa krepitev regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, 1. razvojne prioritete: Konkurenčnost podjetij in raziskovalna odličnost, prednostne usmeritve 1.1: Izboljšanje konkurenčnih sposobnosti podjetij in raziskovalna odličnost."

OBZORJE 2020 NA DOLENJSKEM IN V BELI KRAJINI

KAJ JE OBZORJE 2020? OBZORJE 2020 (ANGL. HORIZON 2020) JE NOVI OKVIRNI PROGRAM EVROPSKE UNIJE ZA RAZISKAVE IN INOVACIJE, KI JE AKTIVEN OD ZAČETKA LETA 2014 DO KONCA LETA 2020. FINANČNA SREDSTVA PROGRAMA BODO NAMENJENA RAZISKOVANJU IN INOVACIJAM, IN SICER S CILJEM USTVARJATI GOSPODARSKO RAST TER ZAGOTOVITI NOVA DELOVNA MESTA V EVROPI. SKUPNA VREDNOST FINANČNIH SREDSTEV, KI BODO NAMENJENA TEM AKTIVNOSTIM, JE 82 MILIJARD EUR.

Ključna novost novega programa Obzorje 2020 je usmerjenost raziskav in inovacij k spodbujanju rasti in reševanju družbenih izzivov Evrope, ki se bodo odražali v:

- *povezanosti raziskav in inovacij z zagotavljanjem celovitega in usklajenega financiranja od zamisli do trga;*
- *večji podpori za inovacije in dejavnosti blizu trga, ki zagotavlja neposredne ekonomske spodbude;*
- *močni usmerjenosti v ustvarjanje poslovnih priložnosti na podlagi naših odzivov na pomembna vprašanja, ki so skupna ljudem v Evropi, tj. na »družbene izzive«;*
- *večjih možnostih za novince in mlade obetajoče razvojnike, da predstavijo svoje zamisli in pridobijo finančna sredstva.*

Program Obzorje 2020 ponuja številne poenostavitve glede na prejšnje programe. Program ima preprostejšo zgradbo, enoten sklop pravil, manj birokracije zaradi preprostejšega modela za povračilo stroškov, enotno točko dostopa za udeležence, manj dokumentacije za pripravo predlogov ter manj pregledov in revizij. Za vse udeležence veljajo enotna pravila, vključno s tistimi udeleženci, ki imajo zamisli zunaj običajnih okvirov, kar zagotavlja, da odlični raziskovalci in inovatorji iz vse Evrope in zunaj nje lahko sodelujejo. In to tudi počnejo.

USMERITEV V PREDNOSTNE NALOGE

Obzorje 2020 svoje vire osredotoča v tri prednostne naloge, ki se med seboj dopolnjujejo in ustvarjajo novo dodano vrednost Evropske unije. Pod eno streho združuje vse okvirne programe s področij

raziskav in tehnološkega razvoja, inovacij in aktivnosti, ki jih izvaja Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo (EIT). Ključne prednostne naloge programa Obzorje 2020 so skladne s prednostnimi nalogami Evropa 2020 in so:

1. *odlična znanost,*
2. *vodilna vloga industrije ter*
3. *družbeni izzivi.*

1. ODLIČNA ZNANOST

Z aktivnostmi na tem področju se bo zvišala raven odličnosti v Evropi na področju znanosti. Zagotovila se bosta stalen tok raziskav na svetovni ravni in s tem dolgoročno konkurenčnost Evrope. Podpiralo se bo najboljše zamisli, razvijanje talentov v Evropi, raziskovalci bodo imeli dostop do prednostne raziskovalne infrastrukture, Evropa pa bo postala privlačna za najboljše raziskovalce na svetovni ravni.

Aktivnosti na tem področju bodo omogočile:

- *podporo najbolj nadarjenim in ustvarjalnim posameznikom ter njihovim delovnim skupinam pri pionirskem raziskovanju najvišje kakovosti na podlagi uspeha Evropskega raziskovalnega sveta;*
- *financiranje sklada skupnih raziskav za nova in obetavna področja raziskav in inovacij s podporo za prihodnje in nastajajoče tehnologije;*
- *raziskovalcem odlično usposabljanje in razvoj poklicnih priložnosti z ukrepi Marie-Curie;*
- *da ima Evropa raziskovalne infrastrukture svetovnih razsežnosti (vključno z e-infrastrukturami), ki so dostopne vsem raziskovalcem v Evropi in zunaj nje.*

Proračun tega področja je prek 27 milijard EUR.

2. VODILNI POLOŽAJ V INDUSTRIJI

Namen tega prednostnega področja je, da Evropa postane privlačnejša za vlaganja v raziskave in inovacije (vključno z ekološkimi inovacijami) s spodbujanjem dejavnosti, v katerih imajo glavno vlogo podjetja. S tem se bodo zagotovile naložbe v ključne industrijske tehnologije, povečale možnosti za rast evropskih podjetij z zagotavljanjem ustrezne ravni financiranja ter zagotovila pomoč inovativnim malim in srednjim podjetjem (MSP), da prerastejo v družbe, vodilne v svetu.

Na tem področju bodo omogočile:

- *doseganje vodilnega položaja v omogočitvenih in industrijskih tehnologijah s podporo, posebej namenjeno za IKT, nanotehnologije, napredne materiale, biotehnologijo, napredno proizvodnjo in predelavo ter vesolje, ob zagotavljanju podpore za večsektorske ukrepe, da se zajame skupna korist kombiniranja več ključnih omogočitvenih tehnologij;*
- *lažji dostop do rizičnega financiranja;*
- *Uniji široko podporo za inovacije v MSP.*

Proračun tega področja je prek 20 milijard EUR.

3. DRUŽBENI IZZIVI

To področje odraža politične prednostne naloge strategije Evropa 2020 in obravnava najpomembnejša vprašanja tako za evropske državljane kot druge. Pristop na podlagi izzivov združuje vire in znanja z različnih področij, tehnologij in disciplin, vključno z družbenimi znanostmi in

humanističnimi vedami. Področje zajema dejavnosti od raziskav do trga z novo usmeritvijo v dejavnosti, povezane z inovacijami, kot so poskusne proizvodnje, predstavitve proizvodov, izdelava testnih naprav ter podpora pri javnih naročilih in vstopanju na nove trge. Financiranje bo osredotočeno na naslednje izzive:

- *zdravje, demografske spremembe in blaginja;*
- *zagotavljanje hrane, trajnostno kmetijstvo, raziskave morja in pomorske raziskave ter biogospodarstvo;*
- *varna, čista in učinkovita energija;*
- *pameten, okolju prijazen in integriran promet;*
- *podnebni ukrepi, učinkovitost virov in surovine;*
- *vključujoče, inovativne in varne družbe.*

Trajnostni razvoj bo krovni cilj Obzorja 2020. Financiranje, namenjeno za podnebne ukrepe in učinkovitost virov, bo dopolnjeno z drugimi posebnimi cilji Obzorja 2020, zaradi česar bo najmanj 60 % skupnega proračuna Obzorja 2020 povezanega s trajnostnim razvojem, velika večina teh izdatkov pa bo namenjena podnebnim in okoljskim ciljem, ki se medsebojno krepijo. Pričakuje se, da bo približno 35 % proračuna Obzorja 2020 povezanega s podnebjem. Proračun tega področja je prek 35 milijard EUR.

CILJI PROGRAMA OBZORJE 2020

Eden izmed ključnih ciljev programa Obzorje 2020 je reševanje družbenih izzivov in pomoč pri premoščanju vrzeli med raziskavami in trgom, npr. pomagati inovativnim podjetjem pri razvoju novih tehnoloških rešitev in ponuditi rešitve v obliki uspešnih izdelkov, ki imajo visok tržni potencial. Tržno usmerjen pristop bo vključeval oblikovanje javno-zasebnih partnerstev, in sicer s ciljem mobilizacije potrebnih sredstev.

Mednarodno sodelovanje je ena najpomembnejših prednostnih nalog programa Obzorja 2020. Poleg mednarodnega sodelovanja v Obzorju 2020 so vzpostavljene tudi posebne usmerjene aktivnosti s ključnimi partnerskimi državami in regijami. Cilj je osredotočiti se na strateške prednostne naloge EU.

Obzorje 2020 je program, ki bo dopolnjen z dodatnimi ukrepi za dokončanje in nadaljevanje razvoja Evropskega raziskovalnega prostora. Novi ukrepi so usmerjeni v odpravo ovir za vzpostavitev pravega enotnega trga za znanje, raziskave in inovacije.

SODELOVANJE V PROGRAMU OBZORJE 2020

Sodelovanje v programu Obzorje 2020 je poenoteno za vse udeležence. Celoten postopek prijave projekta poteka prek spletne strani programa ter na spletni strani za udeležence v projektih.

Postopek priprave projekta poteka v petih korakih:

1. *najdite primeren razpis; na spletni strani programa so redno objavljeni vsi aktualni razpisi. Temeljito preučite razpis, vsebino, roke, pogoje za člane konzorcija in ostale zahteve;*
2. *poiščite partnerje; eden od ciljev programa je krepitev mednarodnega sodelovanja, zato je potreben pogoj tudi ustrezen konzorcij, v katerem ima vsak partner določeno vlogo. Če se prijavljate prvič, je bistveno bolje, da mesto vodilnega partnerja prepustite nekomu, ki je že vodil ali sodeloval v tovrstnem projektu;*
3. *oblikujte svoj račun; če ga kot posameznik še nimate, ga čim prej oblikujte na portalu programa;*
4. *registrirajte svojo organizacijo; če vaše podjetje ali ustanova še ni registrirana pri EU komisiji, opravite registracijo in pridobite boste 9-mestno kodo PIC;*
5. *podajte predlog svojega projekta; projekt se poda oz. opiše na obrazcih, ki so objavljeni pri posameznem razpisu. Predlog projekta se lahko dopolnjuje in popravlja, vse dokler glavni prijavitelj ne da končne različice.*

Pri pripravi predloga projekta je pomembno, da izhajate iz dejanske potrebe svoje organizacije, da imate idejo dobro razdelano, da sledite ciljem programa in ciljem razpisa, da projekt kaže resnično inovacijo oziroma da s projektom rešujete določen družbeni izziv. Najslabše je pripravljati projekt zaradi projekta oziroma zaradi razpisa v želji, da pridobite določena nepovratna sredstva iz EU. Prav tako je pomembno, da ste pazljivi pri izbiri partnerjev. Z njimi boste morali delati in deliti vse dobro in morebiti tudi kaj slabega. Zato je pri pripravi projekta treba dobro razdelati morebitna tveganja in predvideti ukrepe v primeru pojava neugodnih okoliščin, ki bi lahko vplivala na izvajanje projekta in doseganje ciljev. Če ste strokovnjak na določenem področju raziskav in inovacij, je vsekakor smiselno in primerno, da se vpišete v bazo strokovnjakov. Evropska komisija namreč imenuje neodvisne strokovnjake za pomoč pri raziskovalnih in inovacijskih nalogah, vključno z ocenjevanjem predlogov projektov, njihovim spremljanjem, vrednotenjem programov ter oblikovanjem politike.

KJE STA DOLENJSKA IN BELA KRAJINA V OBZORJU 2020?

Dolenjska in Bela krajina se brez dvoma najmeta v programu Obzorje 2020, pri čemer lahko izhajamo iz naravnih in demografskih danosti regije. V naši regiji lahko rešujemo številne družbene izzive Evrope 2020, kot so:

- *zdravje (npr. zdravilišča, farmacija),*
- *zagotavljanje hrane in trajnostno kmetijstvo (npr. poljščine, drobnica, vinogradništvo),*
- *pameten, okolju prijazen in integriran promet (npr. električna mobilnost v mestih in njihovi okolici),*
- *učinkovitost virov in surovine (npr. izraba lesa),*
- *vključujoče, inovativne in varne družbe (npr. prijazno poslovno okolje, prijazno bivalno okolje za mlade družine).*

Dolenjska in Bela krajina se ponašata tudi s tehnološko napredno in izvozno usmerjeno industrijo. Naš cilj bi nedvomno moral biti ne le ohraniti vodilni položaj v Sloveniji, temveč ta položaj še okrepiti v širši regiji na področjih napredne proizvodnje in predelave ter na področju naprednih tehnologij, kot so napredni materiali, IKT ter nano- in biotehnologije. Pomembno je, da se v tovrstne projekte poleg velikih podjetij vključujejo tudi MSP v obliki celovitih vrednostnih verig, ki vključujejo razvoj od ideje do proizvoda s čim večjo dodano vrednostjo. V programu Obzorje 2020 sta posebna pozornost in podpora namenjeni ravno MSP. Unija je prepoznala, da imajo MSP znaten inovacijski potencial, da so prilagodljiva, tako da lahko revolucionarne tehnološke preboje ter inovacije na področju storitev prenesejo na trg. Podpora se bo izvajala v obliki nepovratnih spodbud v vseh fazah razvoja, spodbujanja mednarodnega povezovanja v okviru programa Eurostars ter v obliki kapitalskih, posojilnih sredstev in »dostopa do rizičnega financiranja«.

Program Obzorje 2020 namenja pozornost tudi mednarodnemu sodelovanju s tretjimi državami. Mednarodno sodelovanje se bo osredotočalo na sodelovanje s tremi glavnimi skupinami držav:

1. *industrializirane države in gospodarstva v vzponu,*
2. *države kandidatke za širitev in sosednje države ter*
3. *države v razvoju.*

Dolenjska in Bela krajina lahko s svojimi industrijskimi in ostalimi potenciali zasedeta pomembno mesto, predvsem pri mednarodnem sodelovanju na Zahodnem Balkanu, v Podonavski regiji ter na Bližnjem vzhodu in v Rusiji. ■

A portrait of Petrom Ivančič, a middle-aged man with grey hair, wearing a dark suit, white shirt, and a red tie with a small white dot pattern. He is looking slightly to the left with a serious expression. The background is a blurred painting of a landscape with green and blue tones.

USPEH – PLOD STRATEŠKIH ODLOČITEV

POGOVOR Z DIREKTORJEM
TISKARNE NOVO MESTO
PETROM IVANČIČEM

SPRAŠEVALA: LIDIJA JEŽ

PRED 56 LETI JE BILA USTANOVLJENA TISKARNA NOVO MESTO, KI JE S SVOJIMI STORITVAMI POKRIVALA POTREBE CELOTNE REGIJE. V TEJ OBČUTLJIVI PANOJI, KI JE ZARADI HITREGA RAZVOJA IN NOVIH TEHNOLOGIJ ZAHTEVALA VEDNO NOVE INVESTICIJE IN HITRO PRILAGAJANJE, SO PREŽIVELI LE REDKI. TISKARNA NOVO MESTO PA NI LE OBSTALA, AMPAK JE S SVOJIMI POSLOVNIMI REZULTATI V VRHU TE PANOGE V SLOVENIJI. OD LETA 2006 JO VODI **PETER IVANČIČ**.

Tiskarna Novo mesto, ki jo vodite, je delniška družba z enočlansko upravo. Kako krmariti med pričakovanji stoddotnega lastnika in vašim pogledom na delo in razvoj družbe?

Delniška družba smo od leta 2005 in moram reči, da nam daje lastnik, to sta zakonca Južna, dokaj proste roke. Lastništvo sta prevzela v obdobju, ko se je obseg dela povečeval, to pa je narekovalo kar precejšnje investicije in posodabljanje tehnološke opreme; te pa nam je lastnik tudi odobril. Danes smo vrhunsko opremljeni, kar nam zagotavlja hitrost in kakovost.

Izjemen poslovni uspeh Tiskarne Novo mesto je pripisati vašim pravočasnim strateškim odločitvam glede tehnološke modernizacije in tudi glede specializacije dela. Iz splošne tiskarne ste danes usmerjeni predvsem v farmacevtski tisk.

Spremembe so narekovali čas oz. hiter tehnološki razvoj in novi pogoji na trgu. Stara oprema in veliko ročnega dela temu niso bila kos. Poleg tega so določena, nekoč množična naročila usihala – navodila za uporabo, brošure in druge tiskovine, elektronsko poslovanje, na primer, je izrinilo obrazce ipd. Nekoč smo samo za novomeško bolnišnico tiskali približno 300 različnih obrazcev, podobno za banke in še bi lahko našteval ... Vse bolj je bilo jasno, da se moramo ožje specializirati in se za to tudi primerno opremiti. Odločitev pa je bila lažja tudi zato, ker je že od leta 1990 Krka povečevala naročila, mi pa obseg dela. Danes sta Krka, d. d., in Lek, d. d., naša osrednja dolgoročna strateška partnerja. To pa potrjuje našo kakovost in konkurenčnost. Marsikdo si misli: lahko je vam, ker delate za Krko in Lek. Pa ni čisto tako. Vsi bi radi delali za njiju, pripravljeni so na vse, vendar to ni tako enostavno! Da se uvrstiš na spisek dobaviteljev, moraš izpolnjevati vrsto pogojev, saj so farmacevti

zelo zahtevni. Delujemo v modelu odličnosti – poslovanje in proizvodnja zahtevnejših, tipičnih grafičnih izdelkov sta pod stalnim preverjanjem – tako natančnega notranjega nadzora kot zunanjih ocenjevalcev, saj smo pridobili tudi mednarodne certifikate.

Kaj delate za oba največja kupca?

Specializirali smo se za tisk navodil in zloženek za zdravila, kar predstavlja 99 % naše celotne prodajne realizacije. Tisk, ki spremlja farmacevtske izdelke, tj. zdravil, zajema določene zahteve. Zato mora biti tisk tako na škatli kot pri navodilih zelo natančen, sicer lahko uporabnik – če bi na primer za odtенок odstopal barvni ton – podvomi ali gre za pravo zdravilo ali morda celo za ponaredek. Škatla, ki jih na leto potiskamo kar 150 milijonov, torej kar 600 000 na dan, mora teči skozi tisk gladko, brez najmanjšega zatikanja, kar bi embalažo lahko poškodovalo in bi povzročalo težave pri polnilnih linijah v Krki ali Leku. Sicer pa so naši tiskarski stroji opremljeni z lakirnimi agregati, ki omogočajo lakiranje in zaščito površine v enem prehodu skozi stroj. Zahtevanim dimenzijam so ustrezni tudi zgibalni stroji.

Ste eno vodilnih grafičnih podjetij za izdelavo zloženek ter navodil ne le v Sloveniji, ampak tudi v jugovzhodni Evropi. Tako tudi v težjih gospodarskih pogojih odlično poslužete, saj beležite stalno rast. Nam na kratko predstavite osnovne rezultate?

Čisti prihodek od prodaje je v zadnjih osmih letih rasel s povprečno stopnjo 5,6 %. V tem obdobju smo povprečno 10 % od prihodkov vsako leto investirali v strojno opremo, dvakrat smo dograjevali proizvodnjo in skladišče ter ob vsem tem ostali kapitalno čvrsti, praktično brez obveznosti do bank.

Na boljši rezultat vpliva predvsem povečanje naročil kupcev. Ker imamo veliko izkušenj in strokovnega znanja,

lahko pomagamo kupcem pri razvoju novih izdelkov, sodelujemo pri izbiri materialov in si tako zagotavljamo nova naročila. Trudimo se graditi in gojiti partnerski odnos s kupci in nove oblike sodelovanja; pomembna je tudi hitra odzivnost. Seveda tudi merimo zadovoljstvo naših kupcev in veseli smo njihovih pozitivnih odzivov. Tako se vedno znova potrjuje, kako pravilna je bila naša odločitev za specializacijo proizvodnega programa in posledično za nakup nove strojne opreme in novih tehnologij.

Občutno ste izboljšali delovne pogoje, tudi ozračje med zaposlenimi je dobro, čeprav veljate za strogega direktorja, dodati pa je treba, da tudi poštenega.

Z nakupom raznih delovnih pripomočkov in izdelavo novih naprav smo zmanjšali fizične obremenitve delavcev ter prispevali k bolj urejenim in prijaznim delovnim mestom. Disciplino smo precej zaostri, pa še bi se lahko kaj našlo, kar je treba popraviti. Gre predvsem za to, da imajo vsi zaposleni enake možnosti, enake obveznosti in enake pravice. Ni sprejemljivo, da si nekdo večkrat med delom privoščil odmor za kavo ali druge napitke, drugi pa kar naprej dela. Pravila morajo biti za vse enaka; prav zato jih tudi »prizadeti« sprejmejo brez oporekanj. Glede plač lahko rečem, da so nad povprečjem stroke, saj so tudi rezultati družbe nadpovprečni. Delavci prejemajo tudi poračune glede na dosežene rezultate v posameznem obdobju. Pri zahtevah po nižanju stroškov pa, po mojem mnenju, plače ne smejo biti predmet pogovorov, dokler so rezultati dobri in po načrtih. Pri plačah in poračunih sem in tudi bom vztrajal, saj na to vežem tudi svoje direktorovanje.

Grafični poklici so danes drugačni, kot so bili nekoč. Kako usposabljate kader?

Najprej naj povem, da spodbujamo

inovativnost ter izobraževanje in usposabljanje vseh zaposlenih. Zaradi deficitarnosti grafičnih poklicev prevladuje izobraževanje s področja grafične dejavnosti, sledijo ostala področja od varstva pri delu in požarne varnosti. V zadnjih letih smo začeli z internim izobraževanjem in usposabljanji delavcev za delo na več delovnih mestih; tako še povečujemo učinkovitost in fleksibilnost. Še vedno pa imamo samo 14 odstotkov visoko izobraženega kadra; dvig izobrazbene strukture je naša naloga v prihodnosti. Tudi zato vsako leto omogočimo opravljanje prakse najmanj dvema dijakoma, že kar stalno pa nudimo delo najmanj štirim študentom. Na tak način smo v zadnjih letih redno zaposlili že več naših sodelavcev. Zdaj opravljata pripravništvo dva delavca z višješolsko izobrazbo, ki ju bomo pozneje tudi zaposlili.

Kako izražate svojo družbeno odgovornost?

Tiskarna Novo mesto je družbeno odgovorna družba; od skrbi za ekologijo do tega, da kar dobi od lokalnega okolja, tudi vrača v lokalno okolje. Z našimi sponzorskimi in donatorskimi sredstvi pomagamo predvsem prostovoljnemu društvu. Ker največ delamo za Krko, sledimo njeni strategiji oz. poslanstvu: omogočiti zdravo življenje. Zato namenjamo odstotek sredstev od realizacije za pomoč športnim klubom, ki imajo poudarjen program dela z mladimi. Pomagamo tudi humanitarnim organizacijam pa ožji krajevni skupnosti itd.

Svojo odgovornost do lokalnega okolja izražamo tudi tako, da v svojih poslovnih procesih posvečamo posebno skrb ekološkim vsebinam, in sicer z uvajanjem novih procesnih pristopov zmanjšujemo komunalne odpadke in porabo energije.

Sem pa zelo zaskrbljen in slabe volje nad stanjem duha v naši družbi. Skoraj vsak dan dobivam po več prošenj za zaposlitev, prevladujejo mladi. Prošnje so tudi zelo čustvene ... Pravo nasprotje temu pa je zelo nizka raven družbene morale, odnosa do lastnine in stanje v politiki, parlamentu ...

Vaša osebna pot do tiskarne je bila precej ovinkasta, saj po izobrazbi niste tiskar, ampak tekstilec.

Izhajam iz Sevnice, kjer je bila za časa mojega odrasčanja uspešna Lisca – in še vedno je. Lisca je želela v svojo proizvodnjo pridobiti tudi moški kader,

zato je štipendirala fante za srednjo tekstilno šolo v Kranju, oddelek konfekcije. V štirih letih srednje šole sem izrazilo zrasel – na mesec sem pridobil kar cel centimeter – in v Kranju sem začel resno trenirati košarko. S košarko pa sem želel nadaljevati, vendar v Sevnici te možnosti nisem imel. Je pa bila v Novem mestu košarka takrat precej razvita in prijazno naključje je hotelo, da so prav takrat v Novoteksu začeli s konfekcijo in iskali so, seveda, konfektionarje. Dobil sem službo in košarkaško družbo. Ob delu sem tudi študiral, in sicer v Zagrebu. Ko pa je oče zbolel, sem začasno prekinil delo v Novoteksu in se preselil domov. Študij sem nadaljeval in zaključil kot redni študent. Vrnil sem se v Novo mesto in Novoteks ter začel zelo zanimivo in uspešno zgodbo. Kot vodja prodaje in pozneje komercialne sem vodil ekipo, soustvarjal blagovno znamko Teens, oblačila za mlade. Naredili smo pravi »boom« za takratne čase, saj smo bili verjetno prvi, ki smo ustvarjali blagovno znamko, večina ostalih pa je gradila na imenu tovarne. Prodaja je skokovito rastla, bili so zelo dinamični časi. Nikoli ne bom pozabil anekdote s Tonetom Fornezijem Tofom, s katerim smo sodelovali na področju uveljavljanja blagovne znamke. Tof me je obiskal v moji pisarni, toda telefon je neprestano zvonil in jaz sem seveda dvigoval slušalko. Nenadoma pa je vstal, in ko sem ga vprašal, kam gre, je dejal, da v sosednjo pisarno, od koder mi bo telefoniral, saj se bo menda samo na ta način z menoj lahko pogovoril ... No, pozneje sem delal še v partnerskem podjetju BAS-industrija, trgovina, svetovanje. Skozi delo v marketingu sem sodeloval tudi s Tiskarno Novo mesto, ki jo je vodil Dušan Jarc.

Dušan Jarc vas je tudi povabil v Tiskarno in vas – skupaj s še dvema kandidatoma – predlagal za možnega direktorja. Bili ste izbrani in zdaj vam teče že drugi 5-letni mandat.

Leta 1998 sem se zaposlil v tiskarni kot vodja komercialne, leta 2005, ob Jarčevi upokojitvi, pa sem bil imenovan za direktorja. Takrat smo tudi prestrukturirali proizvodnjo in začeli z razširitev proizvodnih prostorov, kolikor so to dopuščali prostorski akti. Pozneje smo zgradili še skladišče in končno še dodatno dozidali proizvodno halo.

Leta 2016 se vam izteče mandat. Boste vnovič kandidirali ali se boste upokojili?

Pogoje za upokojitev bom dosegel že pred tem datumom, vendar bom mandat izpeljal do konca, če bodo zadovoljni vsi pri tem vpleteni, zaposleni in lastniki.

Kot aktivni športnik (leta 1975 ste igrali celo v slovenski košarkaški reprezentanci) in kot funkcionar ste pustili v novomeškem športu svoj pečat, saj ste dobitnik zlate Bloudkove značke.

Šport mi veliko pomeni, predvsem ekipni. Ekipno delo me spodbuja – v športnem pa tudi v poslovnem življenju. Več kot 40 let igram košarko, člani rekreativnega košarkarskega kluba Loka 74 pa se še vedno dobivamo ob ponedeljskih zvečer v dvorani. Ostajam v tem športu tudi kot podpredsednik Košarkarskega kluba Krka.

Veliko vam pomenijo družina, otroka ...

Sem oče odrasle hčere, ki je že drugo leto zaposlena in je že kar resno vpeta v poslovne obveznosti, ostalo upam, da še pride. Sin Miha je zaposlen v VDC Novo mesto, je krasen fant in večino prostega časa preživi ob računalniku, ki mu predstavlja – tako kot mnogim mladim – svet zase. V Novem mestu je tudi moj brat, ki je deloma »kriv« za moj prihod v glavno mesto Dolenjske, saj je sprožil prve stike. V Sevnici pa v svoji hiši živi najina 85-letna mama Pavla in pogosti obiski rojstnega kraja niso nikoli dolgočasni, ker je mama izvrstna kuharica. Je pa še ena zanimivost v mojem življenju, in sicer ta, da se veliko pomembnega dogaja v zvezi z imenom Krka: z družino živim na naslovu Krka 41, zaposlen sem v podjetju, ki dela pretežno za Krko, žena in hči pa sta zaposleni v Krki; kot igralec in funkcionar sem povezan s KK Krka, hči je kupila domačijo v Mršeči vasi tik ob Krki, tako kot je ob reki Krki tudi hiša, v kateri živimo; s sinom pa na Krki velikokrat loviva ribe ...

Glede na družino in glede na to, da imate vrsto hobijev, vam tudi po upokojitvi verjetno ne bo dolgčas.

Za čas po upokojitvi imam že vrsto načrtov. Bolj ko se bliža upokojitev, bolj cenim in spoštujem druženje s prijatelji in sproščujoče dejavnosti. Rekreativno košarko bom igral, dokler bo telo zdržalo, prav nič drugače ne bo s tenisom, kolesarjenjem, smučanjem. Imam še en zanimiv, zelo prijeten in družaben hobi – izdelovanje salam in klobas, sem tudi član Društva salamarjev Sevnica. To je tudi odlična protistresna dejavnost, z leti pa več izdelkov poklonimo, kot pojemo ... Skratka, čaka me veliko prijetnega dela. ■

Ker niso vsi avtomobili enaki..

Najbolj prilagodljiva avtomobilska zavarovanja.

Pri Zavarovalnici Tilia se zavedamo raznolikih želja in potreb voznikov, zato smo pripravili avtomobilska zavarovanja, ki se vam lahko popolnoma prilagodijo. Izberite prilagodljivo zavarovanje **MojAvto**, **MojAvto^{km}** ali **Kaskototalka** in si zagotovite le to, kar vi in vaš avto potrebujete.

MojAvto

MojAvto^{km}

Kaskototalka

www.zav-tilia.si | 080 22 45 | [e-tilia](#) | [itilia](#)

TILIA

Zavarovalnica Tilia, d.d.

UČINKOVITA RABA VIROV – NUJNA ZA DOBRO POSLOVANJE

ZDAJŠNJA IN NAČRTOVANA RAST SVETOVNEGA GOSPODARSTVA IN PREBIVALSTVA (9 MILIJARD PREBIVALCEV DO LETA 2050) POMENI, DA SE NARAVNI VIRI ZEMLJE HITRO IZČRPAVAJO. VIRI, KOT SO VODA, PRST, ČIST ZRAK IN EKOSISTEMSKE STORITVE, SO BISTVENI ZA NAŠE ZDRAVJE IN KAKOVOST ŽIVLJENJA, VENDAR SO NA VOLJO LE V OMEJENIH KOLIČINAH. RASTOČA TEKMA ZA NEKATERE VIRE BO POVZROČILA NJIHOVO POMANJKANJE IN RAST CEN, KAR BO PRIZADELO EVROPSKO GOSPODARSTVO. VIRE JE TREBA UPRAVLJATI UČINKOVITEJE V NJIHOVEM CELOTNEM ŽIVLJENJSKEM CIKLU, OD PRIDOBIVANJA, PREVOZA, NADALJNE PREDELAVE IN PORABE DO ODSTRANJEVANJA ODPADKOV. EVROPSKA KOMISIJA POSKUŠA ZATO DOSEČI »UČINKOVITO RABO VIROV«.

To pomeni ustvarjanje večje vrednosti z uporabo manjše količine materialov in drugačno porabo. Takšno ravnanje bo omejilo tveganje pomanjkanja virov in obdržalo okoljske vplive v naravnih mejah našega planeta. To je splošna ideja, ki velja za vse naravne vire: od hrane, lesa in biotične raznovrstnosti do energije, kovin, prsti, vode, mineralov, ozračja in zemljišč. Učinkovitejša raba virov v Evropi je pot do lažjega, zanesljivejšega in cenejšega doseganja ciljev gospodarske, družbene in okoljske politike.

STRATEGIJA EVROPA 2020

Učinkovita raba virov je ključna sestavina strategije Evropa 2020, strategije EU za ustvarjanje rasti in delovnih mest v naslednjih letih. Strategija si prizadeva spodbuditi pametno (ki temelji na znanju in inovacijah), trajnostno (zelena rast bo dolgoročno bolj trajnostna) in vključujočo (ker visoka stopnja zaposlenosti zagotavlja boljšo družbeno in ozemeljsko kohezijo) gospodarsko rast.

Sedem vodilnih ciljev strategije vključuje pobudo za učinkovitost virov v Evropi, ki zagotavlja dolgoročen okvir za ukrepe na številnih področjih politik glede okolja in podnebnih sprememb, energije, prevoza, industrije, kmetijstva, ribištva in regionalnega razvoja. Cilj je povečati varnost naložb in inovacij ter ustvariti možnosti za trajnostno gospodarsko rast z zagotavljanjem, da se na vseh ustreznih področjih politik dosledno upošteva učinkovita raba virov.

KAKŠNE SO PRIČAKOVANE KORISTI?

Koristi je mogoče doseči na številnih področjih. Nove poslovne možnosti bodo omogočile rast in ustvarjanje delovnih mest. Še zlasti velike možnosti za rast zaposlovanja so v gradbeništvu, na področju upravljanja ekosistemov in virov, obnovljivih virov energije, ekoloških dejavnosti in recikliranja.

Gospodarska stabilnost se bo povečala, ker je učinkovita raba virov način za obvladovanje težav pri zanesljivosti oskrbe in tržnih nihanjih pri najpomembnejših virih. To je pomembno za evropske potrošnike ter za sektorje, ki so odvisni od redkih zemeljskih kovin, sladke vode, rib in hrane.

Učinkovitejša raba virov bo ohranila gospodarsko zdravje ključnih sektorjev, kot so na primer kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo. Gospodarski sektorji EU, ki uporabljajo njihove izdelke, so odvisni od dostopnih zemljišč, prsti, vode in biotične raznovrstnosti, zato bo večja učinkovitost prinesla večje koristi. Prilagajanje globalnim spremembam pri pritiskih na vire bo izboljšalo tudi dolgoročno konkurenčnost gospodarstva.

Prehod na nizkoogljično gospodarstvo bo pomagal preprečiti nevarne podnebne spremembe in prinesel številne dodatne koristi. To je mogoče doseči z nadaljnjim razvijanjem obstoječih

tehnologij za izkoriščanje obnovljivih virov energije in električna vozila ter z vlaganjem v nizkoogljično infrastrukturo. Poleg izrazitega zmanjšanja uvoza nafte in plina bi to tudi precej zmanjšalo onesnaževanje zraka, kar bi pomenilo občutne prihranke pri zdravstvenih stroških in ukrepih za omejevanje onesnaževanja.

Obstajajo tudi davčne posledice za davčne organe. Zvišanje prihodkov od uporabe virov namesto od dela lahko pomaga uskladiti javne finance, ne da bi to negativno vplivalo na konkurenčnost, bi pa precej spodbudilo zaposlovanje. To je način za izboljšanje učinkovitosti programov porabe.

KAJ JE UČINKOVITA RABA VIROV IN ZAKAJ JO POTREBUJEMO?

Omejene vire na Zemlji moramo uporabljati bolj trajnostno. Naša družba je odvisna od kovin, rudnin, goriv, vode, lesa, rodovitne prsti in čistega zraka, ki so pomembni vložki za ohranitev delovanja našega gospodarstva. Vendar smo te omejene vire porabljali veliko hitreje, kot se lahko obnavljajo, in če ne bomo začeli ravnati drugače, bo posledica tega njihovo občutno pomanjkanje.

Evropa se pri številnih virih zanaša na preostanek sveta, na primer pri gorivu in surovinah, ki so v proizvodih, uvoženih iz držav zunaj EU. Njihovo pomanjkanje in spremenljive cene blaga bi lahko povzročile nestabilnost v številnih regijah sveta, zato je za vse nas nujna učinkovitejša raba virov.

Spreminjanje Evrope v gospodarstvo, ki učinkovito upravlja vire, zahteva obsežne reforme, saj je treba odpraviti ozka grla. Vodilna pobuda **Evropa, gospodarna z viri**, ki je bila uvedena v začetku leta 2011, zagovarja preusmeritev v nizkoogljično gospodarstvo in premišljeno ravnanje z viri, saj bo le tako Evropa dosegla trajnostno gospodarsko rast. Naravni viri so temelj našega gospodarstva in kakovosti življenja, vendar jih ne moremo več izrabljati tako nesmotrno, kot do zdaj. Z njimi moramo ravnati učinkoviteje, sicer nam v Evropi ne bo uspelo ohraniti gospodarske rasti in delovnih mest. Gospodarnejša raba virov pomeni nove gospodarske priložnosti, boljšo produktivnost, manjše stroške in večjo konkurenčnost.

Pobuda je večleten okvir za ukrepe na številnih področjih, ki bodo podprli strategije glede podnebnih sprememb, energije, prevoza, industrije, surovin, kmetijstva, ribištva, biotične raznovrstnosti in regionalnega razvoja. Glavni namen pobude je povečati varnost za naložbe in inovacije ter zagotoviti, da se v vseh ustreznih politikah na uravnotežen način upošteva učinkovita raba virov.

KAJ TOREJ DELA EU?

V letu 2011 je bilo sprejetih več pobud na ravni EU za ozaveščanje o tem, da je treba redke vire uporabljati učinkoviteje. Med neposrednimi rezultati splošnega vodilnega sporočila o učinkovitosti rabi virov so dokumenti o dolgoročni politiki na področjih podnebja, energije, biotične raznovrstnosti, spodbujanja k prehodu na učinkovito rabo virov na vseh področjih gospodarstva ter dodatni načrti na področjih, kot so promet, kmetijstvo, ribištvo, surovine in obdavčevanje energije.

Poglejmo nekaj primerov.

Časovni načrt za nizkoogljično gospodarstvo do leta 2050, ki preučuje možnosti, da EU stopi na pot, da postane nizkoogljično gospodarstvo, povečuje varnost preskrbe z energijo ter spodbuja trajnostno rast in ustvarjanje novih delovnih mest, hkrati pa zagotavlja, da so predlagani ukrepi kar najbolj stroškovno učinkoviti in da njihova posledica niso negativne porazdelitve.

Neposredno za časovnim načrtom za nizkoogljično gospodarstvo je Komisija ob koncu leta 2011 predstavila **časovni načrt za energetiko do leta 2050**, v katerem se osredotoča na zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v Uniji kot delu cilja, da se do leta 2050 emisije v EU zmanjšajo za od 80 do 95 %. Časovni načrt za energetiko predstavlja različne poti do ciljev, ponuja pregled zdajšnje energetske politike EU – trajnost, varnost preskrbe z energijo in konkurenčnost – ter se osredotoča na način, kako bi jo bilo mogoče izboljšati ob prehodu na nizkoogljični energetski sistem.

Nova **strategija o biotični raznovrstnosti** mora do leta 2050 zagotoviti, da bodo biotična raznovrstnost EU in ekosistemske storitve, ki jih zagotavlja kot naravni kapital, zaščitene, cenjene in ustrezno obnovljene. To bi moralo biti zagotovilo za bistven prispevek, ki ga ima biotična raznovrstnost za dobro počutje ljudi in gospodarsko blaginjo, ter za to, da se preprečijo morebitne pogubne spremembe zaradi izgube biotične raznovrstnosti.

Časovni načrt za Evropo, gospodarno z viri, to dopolnjuje in opredeljuje skladen okvir politik in ukrepov za prehod na gospodarstvo, ki učinkovito izkorišča vire. Cilji so povečati produktivnost virov, ločiti gospodarsko rast od uporabe virov, povečati konkurenčnost in zanesljivost oskrbe.

Komisija je sprejela tudi novo strategijo za zagotovitev dostopa EU do surovin. Surovine, ki niso energenti, so pomembne za tehnologijo pri električnih avtomobilih in fotovoltaiki. Nova strategija si prizadeva izboljšati evropski dostop do surovin, tako da poskuša doseči pravično in trajnostno oskrbo z njimi na mednarodnih trgih, spodbuja trajnostno oskrbo v EU in recikliranje.

Zdajšnje reforme skupne kmetijske politike vključujejo osredotočanje na boljše upravljanje bioloških virov, ki podpirajo kmetijstvo, in zagotavljanje javnih storitev podeželskih zemljišč. Na biotično raznovrstnost bo pozitivno vplivalo tudi vsakršno splošno izboljšanje stanja okolja.

Bela knjiga o prihodnosti prometa opisuje načrte do leta 2050 in navaja, kako doseči notranji trg za promet, inovativnost in sodobno infrastrukturo. Bela knjiga opredeljuje splošni okvir za naslednje desetletje na področju prometne infrastrukture, zakonodaje o notranjem trgu, dekarbonizacije prometa, tehnologij za upravljanje prometa in čistih vozil ter uporabo standardizacije, tržnih instrumentov in spodbud.

Nadaljnji predlagani ukrepi vključujejo povečanje energetske učinkovitosti v EU in preoblikovanje gradbeništva v bolj trajnostno dejavnost. Reforma direktive o obdavčitvi energije odpira vrata učinkovitejši izbiri goriv.

KAKO JE MOGOČE TO URESNIČITI?

V zadnjih desetletjih so spreminjajoči se vzorci uporabe virov pokazali, da je napredek pri učinkoviti rabi virov mogoče doseči. V zadnjih 20 letih je recikliranje postalo standardna praksa podjetij

in gospodinjstev v EU, kar je močno vplivalo na industrijo papirja, stekla in pridobivanje virov. Z zakonodajo EU se je doseglo tudi zmanjšanje emisij ogljika: od leta 1990 so se emisije toplogrednih plinov v EU zmanjšale za več kot 10 %, evropska gospodarska rast pa je v istem obdobju znašala okoli 40 %.

Za povečanje gospodarske rasti in hkratno zmanjšanje pritiskov na vire je treba upoštevati pet zlatih pravil:

- **prihranek:** *treba je izkoristiti obstoječe možnosti za prihranek pri virih, kjer koli je to mogoče – nekatera gospodarstva v EU so 16-krat učinkovitejša od drugih;*
- **recikliranje:** *porast recikliranja materialov in vnovične uporabe elementov v proizvodih (mobilni telefoni so eden od novejših primerov);*
- **nadomeščanje:** *zamenjava glavnih surovin z drugimi, ki zagotavljajo večjo učinkovitost in manj vplivajo na okolje v celotnem življenjskem obdobju (npr. z ukinitvijo uporabe živega srebra);*
- **zmanjševanje:** *dematerializacija izpolnjevanja potreb ljudi z novimi poslovnimi modeli ali blagom in storitvami, za katere je potrebnih manj virov. Med primeri najdemo zmanjšanje teže vozil ali zakonito prenašanje glasbe in zabavnih vsebin s spleta namesto kupovanja takih vsebin na materialnih nosilcih, kot je na primer DVD;*
- **vrednotenje:** *oblikovalci politik morajo najti načine za upoštevanje prave vrednosti naravnih virov pri sprejemanju odločitev, kar bo omogočilo boljše upravljanje naših naravnih virov. Če se naučimo ceniti in denarno ovrednotiti ekosistemske storitve in naravne vire, se bo zmanjšal pritisk na okolje.*

Nekatere panoge so čedalje inovativnejše in za to prejemajo različne nagrade. Na Madžarskem je 56 podjetij uvedlo okolju prijazne inovativne ukrepe in tako prihranilo 59 milijonov EUR. Na Nizozemskem je kemično podjetje, ki je na dan porabilo 9,9 milijona litrov vode, prešlo na uporabo odpadnih voda iz gospodinjstev. S tem je zmanjšalo letno porabo energije za 65 % ter proizvedlo 500 ton odpadnih kemikalij manj. Prav tako je znižalo količino izpustov toplogrednih plinov za 5000 ton.

UČINKOVITOST IN RAST

Kot kažejo ekološke dejavnosti Evrope, sta lahko učinkovitejša raba virov in omejevanje onesnaževanja močna spodbuda gospodarske rasti. Rast tega sektorja je v zadnjih letih znašala približno 8 % na leto, njegov letni promet v višini 319 milijard EUR pa pomeni približno 2,5 % BDP Evrope. Nedavna rast je bila večinoma osredotočena na področju upravljanja virov, ki vključuje nove tehnologije, kot sta na primer sončna in vetrna energija. Trg varovanja okolja je svetovna priložnost za evropska podjetja: svetovni trg za ekološke dejavnosti, ki je trenutno vreden približno 1000 milijard EUR na leto, naj bi se po pričakovanjih do leta 2030 potrojil. EU ima približno tretjinski delež svetovnega trga in je neto izvoznica, pri čemer imajo številni evropski proizvajalci prednost »prve poteze«. Med drugimi močnimi izvoznimi trgi so Kitajska in druge države v razvoju, ki poskušajo doseči okolju prijazen rast. Rast svetovnega trga je približno 5 % na leto.

POVRATNI UČINEK

Čeprav so številne pobude za učinkovito rabo virov povezane s proizvodnjo, se obravnavajo tudi vprašanja o potrošnji. Izvajajo se študije o »povratnem učinku«, ideji, da bi uvedba tehnologij in političnih instrumentov, namenjenih izboljšanju okoljske učinkovitosti, lahko imela neželen stranski učinek povečanja potrošnje. Zaradi izolacije domov, namenjene večji toplotni učinkovitosti in cenejšemu ogrevanju, bi se lahko zgodilo, da bodo stanovanjci puščali ogrevanje vključeno dlje časa ali da bodo nastavili višjo temperaturo ogrevanja, kar bi izničilo koristi večje energetske učinkovitosti. O obstoju in pomembnosti povratnega učinka ter o načinu, kako ga odpraviti, potekajo burne razprave, zato je potrebnih več informacij. ■

Vir: <http://ec.europa.eu>.

ZMANJŠANJE PORABE ENERGIJE V SPLOŠNI BOLNIŠNICI NOVO MESTO

ZAČETEK ENERGETSKE SANACIJE V SPLOŠNI BOLNIŠNICI NOVO MESTO SEGA V LETO 2009, KO SMO OPRAVILI RAZŠIRJEN ENERGETSKI PREGLED, KI JE POKAZAL VZROKE VISOKE PORABE ENERGENTOV, Z NJIMI POVEZANE STROŠKE TER NAKAZAL USTREZNE REŠITVE. Z AKTIVNOSTMI SMO ZAČELI V LETU 2010 Z OPREDELITVIJO POTREBNIH POSEGOV, IMENOVANJEM IZVEDBENE SKUPINE TER IZDELAVO ČASOVNEGA NAČRTA, KI JE PREDVIDEVAL ZAKLJUČEK DEL V LETU 2013.

Kandidirali smo na javnem razpisu ministrstva za zdravje v okviru Uredbe o izvajanju postopkov pri porabi sredstev evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji v programskem obdobju od 2007 do 2013. Na omenjenem razpisu smo uspešno kandidirali ter se na ta način dejavno vključili v program energetske sanacije. Sledila je priprava investicijske in tehnične dokumentacije. V investicijski dokumentaciji smo se opredelili za izvajanje dejavnosti na področju energetske sanacije stavb, izvedbo energetsko učinkovitih ogrevalnih, hladilnih, klimatizacijskih in prezračevalnih sistemov, izvedbo energetsko učinkovite proizvodnje in distribucije energije ter izvedbo energetsko učinkovite razsvetljave.

Z gradbenimi deli se je začela **1. FAZA** energetske sanacije. Zamenjanih je bilo 671 kosov visoko kakovostnega stavbnega pohištva s senčili in vsemi pripadajočimi gradbenimi deli ob zamenjavi stavbnega pohištva. Skupno je bilo saniranih 6766 m² fasade v različnih tipih energetsko učinkovitih izolacijah in izvedb. Dodatno izolacijo smo izvedli na 4292 m² neogrevanega podstrešja.

V **2. FAZI** so se izvedla dela v šestih energetskih podpostajah, postavitev toplotnega rekuperatorja v pralnici, zamenjava sistema priprave demineralizirane vode, avtomatizacija in daljinsko upravljanje podpostaj, zamenjava termostatskih ventilov ter zamenjava zunanje in dela notranje razsvetljave. Zamenjane so bile črpalke s samodejnim krmiljenjem, regulacijski ventili, toplotni izmenjevalci na grelnikih, izolirani so vsi cevovodi v podpostajah, nameščeni so temperaturni senzorji in merilniki porabe toplotne energije. Izvedlo se je hidravlično uravnoteženje toplotnega ogrevanja. V vseh podpostajah so nameščeni krmilniki in avtomatika, ki prek centralnega nadzornega sistema omogočajo daljinski

nadzor (CNS) in alarmiranje napak. Vsi ti podatki so vodeni prek t. i. scade na CNS, ki je v centralni energetske postaji. Za potrebe uporabe odpadne toplote iz sušilnika perila v pralnici je bil postavljen toplotni rekuperator. Sistem centralne priprave demineralizirane vode je bil v celoti zamenjan z novejšim po principu reverzne osmoze. Zamenjanih je bilo 1416 termostatskih ventilov. Zamenjava razsvetljave se je opravila na vseh točkah zunanje razsvetljave, kjer je bilo zamenjanih 77 svetilk, ter v podzemnih hodnikih in stopniščih, kjer je potreba po celodnevem osvetljevanju. Na notranji razsvetljavi je bilo zamenjanih 164 svetilk, ki so krmiljene glede na osvetljenost in gibanje v conah.

V **3. FAZI** so dejavnosti potekale v centralni postaji energetike. Dela so se izvajala v toplovodni kotlovnici, parni kotlovnici, plinski napeljavi, odvodih dimnih plinov, prezračevanju in na montaži trigeneracijskega sistema. V toplovodni kotlovnici je postavljena hidravlična kretnica, ki iz vseh proizvodnih toplotnih virov sprejema toploto in iz nje so napajane vse energetske podpostaje. Proizvodni toplotni viri so dve turbini kogeneratorja, dva toplovodna kotla, ohlajevalnik parnega kondenzata in parni izmenjevalec. Katere vire toplote se uporablja, je odvisno od zahtev potrošnikov in vpliva zunanjih temperatur. Toplovodna kotlovnica, parna kotlovnica in turbine so v celoti avtomatizirane, sinhronizirane in daljinsko vodene. V parni kotlovnici so zamenjani parni kotli in kombinirani gorilniki. Zaradi sprememb vgrajene opreme in vgraditve toplotnega izmenjevalca (ekonomajzerja) v dimnovodno napeljavo je bilo treba spremeniti odvode dimnih plinov. Na ravno

streho energetske postaje smo postavili dve kogeneratorski mikroturbini, ki zagotavljata soproizvodnjo električne (do 400 kW) in toplotne moči (do 580 kW). Vsa pridobljena energija iz mikroturbin gre za potrebe bolnišnice. Na vseh virih toplotne in električne energije je vezana merilna oprema, ki je osnova za daljinsko vodenje energetske postaje.

Osnovni energent za pridobivanje toplote je zemeljski plin. Poraba zemeljskega plina se je v času energetske sanacije postopoma zmanjševala. Tako je bila v letu 2010 poraba 1442 tisoč kubičnih metrov, v letu 2011 se je zmanjšala na 1329 tisoč, v letu 2012 na 1206 tisoč in v letu 2013 na 1127 tisoč kubičnih metrov. Poraba se je tako zmanjšala za 22 %. Poraba električne energije se je v tem obdobju zmanjšala za 2 %, pri čemer je treba poudariti, da je bilo v tem obdobju priključenih nekaj močnejših medicinskih električnih porabnikov, med njimi aparat za slikanje z magnetno resonanco, ki dnevno potroši 195 kWh. Z upoštevanjem novih električnih porabnikov je prihranek električne energije 5,5 %. V zadnjih dveh mesecih leta 2013 smo izvedli poskusno obratovanje kogeneratorja, ki je ob enaki porabi zemeljskega plina na toplovodnih kotlih poleg toplote proizvedel še 229 MWh električne energije, ki je v celoti izkoriščena v bolnišničnih prostorih. Dejanski prihranki se že kažejo, jasnejši bodo v obdobju nekaj let, ko bodo sistemi optimalno nastavljeni in v daljšem časovnem delovanju. Poudariti pa je tudi treba, da so z energetske sanacije največ pridobili pacienti, osebje bolnišnice in ostali bolnišnični uporabniki, sploh glede splošnega standarda.

V času priprave in izvedbe energetske sanacije je tehnično osebje bolnišnice

poleg vodstva, pravne, ekonomske in nabavne službe tesno sodelovalo s projektanti in z izvajalci del. Nihče bolje ne pozna razmer v prostorih bolnišnice kot tisti, ki vsak dan zagotavljamo nemoteno energetske in tehnično oskrbo bolnišnice. Uspešno uresničitev projekta je treba pripisati skupnemu delu omenjenih služb, predvsem vodstvu bolnišnice, ki je stalno spodbujalo in spremljalo udeležanje zastavljenih nalog, in odgovornim za vodenje projekta energetske sanacije na ministrstvu za zdravje.

Celotna investicija bolnišnice v energetske sanacije je v omenjenem obdobju znašala 5,9 mio EUR, od tega je bilo 3,9 mio EUR nepovratnih sredstev. Nepovratna sredstva predstavljajo 90 % upravičenih stroškov, od tega predstavljajo namenska sredstva kohezijskega sklada, opredeljena v okviru prednostne usmeritve »energetska sanacija in trajnostna gradnja stavb« v okviru operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007–2013, razvojne prioritete »trajnostna raba energije« 85-odst. delež, delež Republike Slovenije v okviru iste prioritete pa je 15-odstotni. ■

MOŽNOSTI ZAČETKA POSLOVANJA NA HRVAŠKEM PO VSTOPU V EVROPSKO UNIJO

PO VSTOPU HRVAŠKE V EVROPSKO UNIJO GOSPODARSKI SUBJEKTI IZ DRŽAV ČLANIC EU NA HRVAŠKEM NE MOREJO VEČ ODPRETI SVOJEGA PREDSTAVNIŠTVA, PAČ PA SE MORAJO REGISTRIRATI BODISI KOT PODRUŽNICA BODISI KOT KAPITALSKA DRUŽBA.

Tako lahko tuje družbe v skladu s hrvaškimi predpisi opravljajo gospodarsko dejavnost z ustanovitvijo PODRUŽNICE.

Podružnica ni pravna oseba, zato z njenim poslovanjem ne nastajajo nobene pravice in obveznosti, pač pa se vse pravice in obveznosti prenesejo na ustanovitelja podružnice, torej na matično družbo. Podružnica mora prav zaradi tega pri svojem poslovanju navesti tako sedež podružnice kot tudi sedež matične družbe. Podružnice tudi ne morejo same pridobivati pravic in obveznosti v pravnem prometu, saj, kot že omenjeno, to nase prevzema ustanovitelj. Tudi v primeru spora s tretjimi osebami kot stranka v pravnem postopku ni vključena podružnica, temveč matična družba. Matična družba in podružnica sta v gospodarskem smislu pravzaprav celota, ki delujeta v okviru dveh različnih davčnih sodnih oblasti in morata zato vsaka zase pripraviti tudi poslovni izid, ki pa se obdavči v državi, v kateri je ta ustvarjen. Seveda pa morata biti poslovna izida pravilno ugotovljena. To pomeni, da mora biti ustrezen del stroškov, ki jih ima matična družba s svojo podružnico, tudi prenesen nanjo. To podružnica in matična družba uredita s transfernimi cenami.

Če sta matična družba in podružnica v različnih državah, se obdavčitev dobička poslovne enote v tujini izvaja skladno z določili pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja.

Slovenija in Hrvaška sta z medsebojnim

sporazumom o izogibanju dvojnega obdavčevanja določili, da se dobiček družbe obdavči samo v državi, v kateri je sedež družbe.

Najbolj pogosta je metoda navadnega odbitka. Poslovni rezultat, ustvarjen v tujini, se najprej obdavči v državi podružnice, nato pa se izkaže še v davčni prijavi matične družbe v Sloveniji, kjer se končno upošteva (odbije) že plačan davek v tujini.

Med matično družbo in podružnico je mogoča tudi konsolidacija finančnih izkazov; matična družba tako obvladuje družbo, v kateri ima več kot 50-odstotni lastniški delež. Cilj te konsolidacije je prikazati skupino kot en računovodski subjekt. Vodenje računovodstva se opravlja na isti način kot za vsa ostala podjetja, posebnost je le v mesečnem poročanju Hrvaški narodni banki (HNB), če sta denarni in nedenarni prenos sredstev med matično družbo in podružnico višja od 500 000 HRK, kar je približno 67 000 EUR.

Če pa se fizična ali pravna oseba iz Slovenije odloči odpreti na Hrvaškem KAPITALSKO DRUŽBO, ima možnost odprtja D. O. O.-ja, pri čemer so potrebni določeni ustanovitveni postopki.

Še preden ustanovitelj oz. ustanovitelji podjetja pri notarju overijo pogodbo ali izjavo o ustanovitvi podjetja, je treba izbrati ime podjetja, sedež, dejavnost, lastnike ter imenovati direktorja, ta pa mora biti zaposlen v podjetju, razen če ima urejeno zavarovanje po drugi

osnovi. Po vplačilu osnovnega kapitala, katerega najnižji znesek je 20 000 HRK (kar je približno 2660 EUR) pri banki, pri kateri bo podjetje imelo odprt tudi svoj poslovni račun, banka izda potrdilo, ki ga je treba predložiti ob prijavi v sodni register. Pozornost velja nameniti tudi izbiri sedeža podjetja, saj je višina članarin in prispevkov odvisna tudi od kraja (npr. spomeniška renta, članarine za turistične skupnosti). Velja, da so v večjih mestih višje tudi dajatve. Ostali stroški pri ustanovitvi (sodne takse, objava v Narodnih novinah, naš Uradni list, znašajo okoli 1500 HRK, k temu je treba dodati še pripravo ter overitev dokumentacije pri notarju po njihovem ceniku, kar znaša od 2000 do 3000 HRK).

Če je ustanovitelj omejen z višino temeljnega kapitala, obstaja nova možnost odprtja tudi tako imenovanega J. D. O. O., kar pomeni »jednostavno društvo s omejenom odgovornostjo« oz. enostavni d. o. o. V tem primeru je mogoče podjetje odpreti že s 10 HRK osnovnega kapitala, kar predstavlja pravzaprav simbolično vrednost (približno 1,3 EUR); drugi stroški v tem primeru so le okoli 807,5 HRK, to je dobrih 100 EUR. So pa za j. d. o. o. predpisane zakonske rezerve v višini četrtnine dobička družbe.

Če bi kapital j. d. o. o.-ja dosegel višino osnovnega kapitala klasičnega d. o. o.-ja, bi taka družba prenehala biti enostavna in bi za njo začela veljati pravila klasičnega d. o. o.-ja.

Iz prakse izhaja, da se največ registrira kapitalskih družb v organizacijski obliki D. O. O., čeprav iz poglobljene analize poslovanja in medsebojnih poslovnih učinkov izhaja, da je bolj fleksibilna in bolj prijazna oblika PODRUŽNICA. ■

Finet je družinsko podjetje, ki deluje na slovenskem trgu že od leta 1992. Ukvarja se z računovodstvom, knjigovodstvom, davčnim in poslovnim svetovanjem ter interno revizijo. Zaradi bližine sedeža podjetja s Hrvaško že leta delujejo tudi na hrvaškem trgu prek podjetja Final. S svojimi bogatimi izkušnjami vam lahko pomagajo pri razširitvi poslovanja na hrvaški trg. Več o njih najdete na www.finet.si in www.final-bosanci.hr.

URAVNOTEŽEN SISTEM KAZALNIKOV – TEMELJNO ORODJE ZA MENEDŽMENT UČINKOVITOSTI IN USPEŠNOSTI

TAKO KOT PRI MNOGIH DRUGIH POSLOVNIH ORODJIH SE TUDI PRI URAVNOTEŽENEM SISTEMU KAZALNIKOV NJEGOVA UPORABNA VREDNOST POKAŽE ŠELE, KO JE PRAVILNO IN USPEŠNO VPELJAN V VSAKDANJO PRAKSO. PRVI KRITERIJ USPEŠNEGA PRENOSA JE POVEČANA KONKURENČNOST PODJETJA V ENEM LETU.

Dve ključni področji uporabe tega orodja sta menedžment učinkovitosti in uspešnosti na strateški in procesni ravni. Čeprav za obe področji v osnovi uporabljamo enako orodje, je pristop k njegovi uporabi drugačen za vsako področje. Prav tako je drugačna tudi dodana vrednost, ki jo ima menedžment od njegove uporabe.

STRATEŠKI VIDIK UPORABE

Pogosto mislimo, da se s pojmom »menedžment na strateški ravni« srečujejo le menedžerji v velikih podjetjih, a te vrste upravljanja je pravzaprav delo vsakega menedžerja, ne glede na velikost podjetja.

Poenostavljeno bi logiko strateškega menedžmenta lahko predstavili z opisom dogodka iz knjige *Alice v čudežni deželi*. »Nekega dne je Alice prišla do razvejitve poti, po kateri je hodila. Ker ni vedela, po kateri poti naj bi šla naprej, je vprašala mačko na bližnjem drevesu, katera pot je po njenem mnenju prava. Mačka je odgovorila z vprašanjem: »Kam pa želiš priti?« Na odgovor Alice, da ne ve, kam želi, ji je mačka odgovorila: »Če ne veš, kam želiš, je vsaka pot prava.«

In v taki situaciji, v kakršni se je znašla Alice, se vsak dan znajdejo tudi menedžerji, ko razmišljajo o prihodnosti podjetja.

Zgodba o Alice je popolnoma drugačna od »nestratesko usmerjene« zgodbe o *Butalskem kovaču*, ki se je po dolgotrajnem učenju za kovaškega mojstra vrnil v domačo vas. Na vprašanje zvedavih domačinov, kaj bo nastalo iz kosa železa, ki ga je koval, je odgovoril: »Če bo špičasto,

bodo vile, če bo ploščato, bo pa lopata.« V tem primeru je nepotrebno kakršno koli spremljanje napredovanja ali »zavijanja s poti«, saj bo očitno na koncu vsak rezultat pravi.

Strateški vidik uporabe uravnoteženega sistema kazalnikov je usmerjen v ambiciozno izboljšanje konkurenčnosti podjetja (*Kam bi želeli priti?*) in temelji na razmisleku in iskanju odgovorov na nekaj enostavnih, a za vsako vodstvo ključnih vprašanj:

1. *Kako si predstavljamo uspeh podjetja čez 3 ali 5 let?*
2. *Na katerih področjih moramo postati mojstri, če želimo doseči ta uspeh?*
3. *S pomočjo katerih informacij bomo vedeli, da napredujemo v smeri uspeha podjetja?*

Namen razmisleka in odgovorov na vprašanja je poenotenje in ubesedenje mentalne slike zelenega uspeha v prihodnosti, poti, v katero vodstvo verjame, da jih bo pripeljala do uspeha, ter informacij, ki bodo pravočasno opozarjale ali so (še) na pravi poti.

Strateški vidik uporabe uravnoteženega sistema kazalnikov umakne pogled s spremljanja operativnega delovanja procesov ter se kritično osredotoči na približevanje dogovorjenemu uspehu. S tem preprečimo, da bi vlagali energijo, denar in čas v odlično izvajanje in celo v izboljševanje procesov, ki ne prispevajo k povečanju konkurenčnosti podjetja. Uporaba uravnoteženega sistema kazalnikov na tej ravni prinaša vodstvu podjetja tudi naslednje koristi:

- *S poenotenjem razumevanja strateških ciljev in njihove povezanosti z vizijo*

uspeha usmerimo napore vsakega posameznika k doseganju zelenega uspeha.

- *Z razumevanjem vzrokov in posledic med strateškimi cilji omogočimo boljšo koordinacijo projektov ter racionalnejšo porabo resursov, časa in denarja.*
- *S povečanjem transparentnosti izboljšamo kulturo voditeljstva.*
- *Z informacijsko podporo ter variabilnim nagrajevanjem povečamo notranjo motivacijo posameznikov za doseganje zelenega uspeha.*

PROCESNI VIDIK UPORABE

Vzpostavitev menedžmenta procesnega delovanja zahteva odgovore na nekoliko drugačna vprašanja:

1. *Katere procese želimo/moramo spremljati?*
2. *Katere lastnosti/značilnosti procesov moramo spremljati?*
3. *Kako take procese izvajajo najboljši na svetu?*

Namen vzpostavitve takega spremljanja je, da pomaga vodstvu nadzorovati in razvijati procese v smeri »najboljših svetovnih praks«. Današnja praksa pogosto pokaže, da se vodstva utapljajo v prevelikem številu operativnih kazalcev zaradi strahu, da bi izgubili pomembne informacije. Vzpostavitev uravnoteženega sistema kazalnikov za menedžment procesnega delovanja tako zagotovi prečiščenje uporabljenih kazalcev ter opustitev zbiranja manj pomembnih oziroma nepotrebnih informacij za odločanje.

Ključni namen uporabe sistema uravnoteženih kazalnikov je torej omogočiti boljše poslovno odločanje na strateški ali procesni ravni. ■

Nenad Savič je direktor svetovalnega podjetja Unikatum, inštituta za inovativne poslovne modele. Od leta 2003 je poslovni partner podjetja 2GC Active Management, ki je razvilo sodoben performance management sistem, imenovan Balanced Scorecard 3. generacije. Je tudi izkušen evropski (od leta 2003) in slovenski (od 1998) ocenjevalec podjetij po modelu odličnosti EFQM.

DNEVNO SVEŽE

FRANCI HOČEVAR, HOČEVAR AGRO TRGOVINA, D. O. O.

PODJETNIŠKA MISEL:

»Pot do uspeha vidim v poštenosti. Našim kupcem in partnerjem zagotavljamo tisto, kar obljubljam. Naša panoga je občutljiva in tvegana sama po sebi, zato je zaupanje toliko bolj pomembno.«

Podjetje Hočvar Agro trgovina, d. o. o., ki ga vodi Franci Hočvar, se ukvarja s predelavo in prodajo mesa ter mesnih izdelkov in logistiko. »Začelo se je leta 1990, ko je oče začel z odkupom in prevažanjem živih živali. Nadaljeval je z odprtjem mesnice, nato še predelovalnice mesa in klavnice.« Že od vsega začetka je bila v družinsko podjetje vpeta vsa družina. Franci Hočvar je z bratom Tomažem prevzel vodenje podjetja po očetovi upokojitvi. S širjenjem in rastjo podjetja so del poslovanja prenesli na novo podjetje Hočvar, d. o. o., ki ga zdaj vodi Tomaž Hočvar. To podjetje je specializirano za uvoz in prodajo reprodukcijskega materiala za živilsko industrijo.

Podjetje Hočvar Agro trgovina, d. o. o., je zrastle na domačem dvorišču v Dolenji Težki Vodi, ki je še vedno srce vsega delovanja. Poleg tega delujeta klavnica v Kostanjevici in zbirni center za živali na Dobovi. Svoje mesnice imajo v Ljubljani in Novem mestu. Za letošnje leto pa načrtujejo še veliko investicijo izgradnje mesno-predelovalnega objekta v Šentjerneju, kjer imajo že nekaj let pripravljen prostor. Pri investiciji so bili previdni in so zadnja leta spremljali dogajanje na trgu ter čakali na primeren čas. Načrtujejo večji objekt na 5000 m², kjer bodo povečali obseg dosedanje proizvodnje, s tem pa tudi razvoj novih izdelkov.

V svoji ponudbi imajo tako suhe in prekajene izdelke kot sveže meso. Suhe izdelke pripravljajo na starodaven klasičen način s prekajevanjem, pri čemer uporabljajo bukova drva. Prav tako se postopek soljenja in razsoljevanja izvaja na klasičen način. »Zelo malo je še proizvajalcev v klasičnem načinu, ker je tako obdelovanje dražje.« Zorenje je pri klasičnem načinu dolgotrajen postopek, zato imajo omejene količine teh izdelkov. Vendar vztrajajo pri tem, ker želijo ohraniti tradicijo in nuditi okuse, ki so jih poznali že naši dedi.

Poslovanje podjetja se je z leti spreminjalo in razvijalo, posebej zaradi sprememb na trgu ter v okusih in navadah kupcev. Prihod vsakega novega trgovca v slovenski prostor je pomenil prilagajanje, ker ima vsak svoje zahteve in svoje posebnosti. »V naši panogi so

spremembe skorajda dnevne in stalno moraš biti pripravljen nanje, da lahko zadostiš željam strank. Zahteve se vse večje in kompleksnejše. Če hočeš temu slediti, moraš biti v koraku in v stalnem gibanju. Spreminjajo se tudi zakonodaja in zakonske zahteve.«

Pred desetimi leti so naredili velik preskok v svojem poslovanju, ko so prvič prodrli na tuje trge. »Poleg prodaje doma del proizvodnje tudi izvažamo. Glede na to, da pokrivamo dobršen delež slovenskega trga, ki je sicer majhen, smo se usmerili tudi na tuje trge. Vendar je to težavno, ker smo za velika naročila preprosto premajhni.« Da so lahko začeli izvažati, so morali zgraditi nov obrat. V Kostanjevici so odprli klavnico, ki je bila takrat med redkimi v Sloveniji s pridobljenim ovalnim žigom za izvozni industrijski obrat. Danes so prisotni v Avstriji, Nemčiji in Italiji, kjer naredijo okoli 30 odstotkov celotnega prometa.

Tako kot celotno gospodarstvo se tudi oni soočajo s težkimi razmerami, ki zahtevajo vedno več angažiranja in garancij. »Splošna situacija je prizadela tudi naše podjetje. Že zaradi dejstva, ker je večja brezposelnost, je manj tudi naročil po prehrani, zmanjšala se je kupna moč prebivalstva. Najbolj smo čutili posledice krize, ker nismo dobili plačil za nekatera že opravljena naročila. A kljub temu da nas gospodarska kriza ni obšla, ni povzročila tako hudih razmer kot v nekaterih drugih panogah.«

Za uspešno poslovanje v

živilski industriji Franci Hočvar izpostavlja zaupanje: »Prehrana je občutljiva in se tiče vsakogar. Ključno je, da zagotavljaš kakovost in predvsem sledljivost. Naši obrati so pod stalnim nadzorom, notranjim in zunanjim, različnih javnih zavodov. Zelo je pomembno, da na police pridejo varni izdelki, za katere je jasno, od kod prihajajo in kako so obdelani. Svojo blagovno znamko lahko gradimo le skozi kakovost in za to si stalno prizadevamo. Le tako bomo obstali in rastle.«

»Naš način dela je, da podpiramo domače kmete in vse meso predelujemo doma. Tako tudi zmanjšujemo tveganja. Živali odkupujemo od lokalnih rejcev na Dolenjskem in na Štajerskem ter imamo lastno rejo v Prekmurju. Okoli 90 odstotkov mesa v naši predelavi je iz domače slovenske vzreje. Slovensko meso je cenjeno, ker imamo kakovostni vzrejo in predelavo. Težave nastopijo pri ceni, ker razdrobljenost oziroma majhnost kmetij posledično pomeni več stroškov pri dobavi večje količine mesa. Več je logistike in drugih stroškov, zaradi katerih se cena zviša.«

Na vprašanje, kje najde navdih in motivacijo za svoje delo, Franci Hočvar odgovarja: »Vedno novi cilji in želje ter stalno iskanje novih strank in novih poti. Podjetje je stabilno in zaposlenim zagotavlja reden prihodek. Pomembno mi je, da so vsi zadovoljni, tako zaposleni kot naši kupci. Motivira me že dejstvo, da smo vsak dan prisotni na trgu in da prodajamo izdelke, v katere verjamemo.« ■

Novi Kasko karambol

za avtomobile
starejše od 6 let.

Tudi s
starejšim
avtomobilom
se ne splača
voziti na srečo.

Trčenje

Naravne nesreče

Tatvina

  @TriglavGroup

Vse bo v redu.

triglav

www.triglav.si

Ko kliče bolečina poiščite hitro rešitev.

Hitra rešitev

Pri glavobolu, zobobolu,
menstrualnih bolečinah,
bolečinah v mišicah
in sklepih.

Nalgesin® S hitro in **za daljši čas odpravlja različne vrste bolečin**, kot so **glavobol, zobobol, menstrualne bolečine** ter **bolečine v mišicah in sklepih**.

Slovenski farmacevti za samozdravljenje glavobola najpogosteje svetujejo Nalgesin® S.*

Presenetite bolečino in imejte hitro rešitev vedno pri roki. Več informacij lahko poiščete na www.nalgesin.si ali na www.lekarna-na-dom.si.

* Raziskava o najpogostejše priporočenih izdelkih brez recepta v slovenskih lekarnah, FarmAsist, d. o. o., 2010.

www.krka.si

 KRKA

*Naša inovativnost in znanje
za učinkovite in varne
izdelke vrhunske kakovosti.*

Nalgesin S vsebuje natrijev naproksenat.

Pred uporabo natančno preberite navodilo!
O tveganju in neželenih učinkih se posvetujte z zdravnikom ali s farmacevtom.